

DEVLET MALZEME OFİSİ
2018 YILI SEKTÖR RAPORU

STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANLIĞI

Ankara, 2019

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	5
1. KAMU ALIMLARINA KÜRESEL BAKIŞ	6
2. TÜRKİYE'DE KAMU ALIMLARI SEKTÖRÜ	9
3. DEVLET MALZEME OFİSİNİN SEKTÖR İÇİNDEKİ YERİ	14
a) Misyon ve Vizyon	14
b) Faaliyet Konuları	15
c) Organizasyon Yapısı	16
d) İnsan Kaynakları	18
e) Faaliyet Bilgileri	18
<i>I. Satınalma</i>	19
<i>II. Pazarlama ve Satış</i>	22
<i>III. Üretim ve Basım</i>	29
<i>IV. Kalite Kontrol</i>	33
<i>V. 2018 Yılında Yürütülen Önemli Çalışmalar</i>	35
4. DMO'NUN DÜNYADAKİ BENZER KURUMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI	41
SONUÇ	46

TABLolar

<i>Tablo 1- Kamu Alımlarının GSYH İçindeki Payı.....</i>	<i>9</i>
<i>Tablo 2- 2018 Yılı Kamu Alımlarının İhale Usullerine Göre Dağılımı.....</i>	<i>11</i>
<i>Tablo 3- Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı</i>	<i>13</i>
<i>Tablo 4- Tedarik Usullerine Göre Alımlar</i>	<i>21</i>
<i>Tablo 5- Tedarik Usullerine Göre Tedarikçi Sayıları.....</i>	<i>22</i>
<i>Tablo 6- Tedarik Usullerine Göre Satışlar</i>	<i>23</i>
<i>Tablo 7- Ürün Grupları İtibariyle Satışlar, Ürün Çeşitleri, Müşteri ve Sipariş Sayıları</i>	<i>24</i>
<i>Tablo 8- Tedarik Usullerine Göre Ürün Çeşitleri.....</i>	<i>24</i>
<i>Tablo 9- Tedarik Usullerine Göre Müşteri Sayıları.....</i>	<i>25</i>
<i>Tablo 10- Bütçe Türlerine Göre Müşteri Sayıları.....</i>	<i>26</i>
<i>Tablo 11- Satışların Bütçe Türlerine Göre Müşteri Kurumlara Dağılımı</i>	<i>27</i>
<i>Tablo 12- Elektronik Satış Tutarı ve Müşteri Sayısı</i>	<i>28</i>
<i>Tablo 13- Elektronik Satış Sipariş Sayısı ve Ürün Çeşidi</i>	<i>29</i>
<i>Tablo 14- Atölyeler İtibariyle Üretim ve Maliyet Durumu.....</i>	<i>31</i>
<i>Tablo 15- Basım İşletme Müdürlüğü Üretim Bilgileri</i>	<i>32</i>
<i>Tablo 16- Kalite Kontrol Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler</i>	<i>34</i>
<i>Tablo 17- 2018 Yılı Faaliyet Sonuçlarımız.....</i>	<i>35</i>

GRAFİK ve ŞEMALAR

<i>Şema 1- Türkiye’de Kamu Alımlarındaki Temel Aktörler ve Rollerini</i>	<i>11</i>
<i>Grafik 1- 2018 Yılı Kamu Alımlarının Alım Türlerine Göre Dağılımı</i>	<i>12</i>
<i>Grafik 2- Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı.....</i>	<i>13</i>
<i>Şema 2- Devlet Malzeme Ofisi Organizasyon Şeması.....</i>	<i>17</i>
<i>Grafik 3- 2018 Yılı Personel Durumu</i>	<i>18</i>

GİRİŞ

Kamu alımı, kamu kurum ve kuruluşlarının, görevlerini yerine getirebilmek için ihtiyaç duydukları mal, hizmet ve yapım işlerini, ilgili mevzuatta belirtilen usul ve esaslara uygun şekilde, seçilmiş yükleniciler aracılığıyla temin etmelerini ifade eden kavramdır. Kamu kurumlarının mal ve hizmet ihtiyaçlarının karşılanmasında; kamu hizmetlerinin devamlılığı ve tahsis edilen kamu kaynağının etkin, verimli ve ekonomik kullanımı temel önceliktir.

Kamu alımları konusunda hazırlanan politika belgeleri ve programlarda, kamu hizmetlerinin devamlılığı ve en uygun kaynak kullanımı gibi temel hedeflerinin yanı sıra; sektörel, yerel veya bölgesel kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesi, yerli üretimin teşvik edilmesi, Ar-Ge çalışmalarının güçlendirilmesi ve KOBİ'lerin desteklenmesi gibi dolaylı hedefler de takip edilmektedir.

Kamu işletmelerinin işletmecilik faaliyetlerine ilişkin politika ve stratejilerini belirleyen birincil belgelerden olan *2019 Yılına Ait Genel Yatırım ve Finansman Programının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesine Dair Tebliğin* 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında *"Teşebbüsler, faaliyette buldukları sektörleri takip ederek sektör içindeki yerlerini daha iyi analiz edebilmek ve etkin sektörel politikalar geliştirebilmek veya geliştirilmesine yardımcı olabilmek amacıyla, 2018 Yılı Sektör Raporunu hazırlar"* denilmektedir.

Bu çerçevede, kurum içi ve kurum dışı istatistiki verilerden yararlanılarak hazırlanan Devlet Malzeme Ofisi 2018 yılı Sektör Raporu'nun; ilk bölümünde kamu alımlarının dünyadaki görünümüne, ikinci bölümünde Türkiye'de kamu alımlarının mevcut durumuna, üçüncü bölümünde Devlet Malzeme Ofisinin sektör içindeki yerine değinilmiş olup, son bölümde ise DMO, benzer yabancı merkezi satınalma kurumlarıyla karşılaştırılmıştır.

1. KAMU ALIMLARINA KÜRESEL BAKIŞ

Kamu bütçelerinde önemli bir paya sahip olan kamu alımları, kamu kaynaklarının hukuka uygun, etkili ve verimli kullanımı, şeffaflık, rekabet ve hesap verilebilirliğin sağlanmasının yanı sıra; ekonomik, sosyal, siyasi ve mali amaçlara ulaşılması bakımından da önemli işlemlere sahiptir.

Kamu alımları, küresel düzeyde gayri safi yurtiçi hasılanın (GSYH) %15-20'sine, Avrupa Birliğinde GSYH'nin %14'üne, OECD ülkelerinde ise GSYH'nin %12'sine karşılık gelmektedir. Bu çerçevede, hem AB kurumları hem de OECD, kamu alımlarını inceledikleri raporlar yayınlamaktadırlar.

Avrupa Komisyonu verilerine göre; her yıl Avrupa Birliğinde 250.000'in üzerinde kamu kuruluşu mal, hizmet ve yapım işi alımı yapmaktadır. Enerji, nakliye, atık yönetimi, sosyal koruma, sağlık ve eğitim hizmeti gibi pek çok alanda yapılan harcamalar içinde en büyük pay kamu kurumlarına aittir.¹ AB üyesi ülkelerde kamu yatırımlarının kayda değer bir bölümü (yıllık ~2 trilyon €) kamu ihaleleri yoluyla gerçekleştirilmekte olup, kamu alımlarındaki %1'lik bir verimlilik artışı ile yılda 20 milyar € tasarruf sağlanabilir.²

OECD'nin Kamu Alımlarında Verimlilik isimli çalışmasında ifade edildiği üzere, kamu harcamalarının daha iyi yönetilmesi ve en iyi performans gösteren ülkelerin uygulamalarının takip edilmesi halinde, 2021 yılına kadar 3.3 trilyon \$ tutarında küresel mali açık giderilebilecektir. Ayrıca raporda da belirtildiği üzere, doğru kamu alım politikaları ile elde edilecek %1'lik bir tasarrufun OECD ülkeleri için yıllık 43 milyar € tutarında bir mali kaynak anlamına gelmesi, kamu alımlarının etkisinin büyüklüğünü ve kamu harcamalarının verimliliğini artırmada kilit bir kaldıraç olduğunu göstermektedir.³

Bu noktada, birçok ülkede faaliyet gösteren merkezi satınalma organlarının (MSO) temel fonksiyonu; kamu kurumlarınca ihtiyaç duyulan mal, hizmet ve yapım işlemlerini etkin ve verimli bir biçimde tedarik etmektir. MSO'ların sunduğu merkezi tedarik faaliyetleri; ölçek ekonomileri yoluyla daha iyi fiyatlar elde edilmesi, düşük işlem maliyetleri, kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, uzmanlaşma dâhil olmak üzere, sunduğu sayısız fayda ile kamu alım politikalarının etkinliğini daha da arttırmaktadır.

¹ https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement_en

² http://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/strategy_en

³ <http://www.oecd.org/gov/public-procurement/publications/productivity-public-procurement.pdf>

OECD ülkelerindeki merkezi satınalma organlarının rollerindeki son gelişmeler, söz konusu kurumlarının verimliliklerinin artırılmasına atfedilen stratejik önemin altını bir kez daha çizmektedir. Bu kapsamda, ülke ekonomisine sağladıkları katkıyı arttırmak için OECD ülkelerindeki MSO'lar; çerçeve anlaşmalar ve dinamik satınalma sistemleri gibi tedarik araçları geliştirip bu araçları kullanarak stratejik talep toplulaştırma konusuna odaklanmaktadır. Başta Almanya, Norveç, Polonya ve Slovakya olmak üzere gittikçe artan sayıda OECD ülkesinde MSO'lar tarafından çerçeve anlaşmalar düzenlenmekte; yine pek çok OECD ülkesinde MSO'lar, politika oluşturma misyonu da üstlenerek oluşturdukları politikaların uygulama sonuçlarının takibi ile ilgili de sorumluluk taşımaktadırlar.

Bu çerçevede, ülkeler kamu tedarik süreçlerinin etkili, şeffaf, adil bir biçimde gerçekleştirilmesi; kamusal ihtiyaçların standart bir kalitede, hızlı ve uygun fiyatlarla karşılanması amacıyla kamu tedarik plan ve stratejilerini oluşturmaktadır.

Birleşmiş Milletler, Dünya Ticaret Örgütü, Avrupa Birliği, Dünya Bankası gibi bazı uluslararası ve uluslar-üstü kuruluş ve organizasyonlar ise kamu alımlarının genel çerçevesini belirleyen daha üst seviyede birtakım düzenlemeler yaparak; kamu alımlarında etkin kaynak kullanımı ile toplumsal ve çevresel politika hedeflerine ulaşılmasına katkı sağlamayı amaçlamışlardır. Bu çerçevede, Dünya Ticaret Örgütü tarafından kabul edilen ve 06.04.2014 tarihinde güncellenerek yürürlüğe giren Kamu Alımları Anlaşması ile daha önce anlaşma kapsamına dâhil edilmemiş kurum ve kuruluşlar kapsama alınarak uluslararası ticaretin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Avrupa Birliği Kamu Alımları Direktiflerinde yapılan 2014 yılındaki değişikliklerle temel olarak;

- 3 2018 yılına kadar e-tedarik araçlarının kullanımının zorunlu hale getirilmesi,
- 3 İhalelerin beyan esaslı yapılması ve ihale sürelerinin kısaltılması,
- 3 İhalelerde *"en iyi fiyat-kalite oranı"* ya da *"maliyet etkinliği yaklaşımına göre en düşük maliyet"* ölçütlerinin kullanılması,
- 3 Yaşam döngüsüne dayalı maliyet hesaplamasının yapılması,
- 3 KOBİ'lerin ihalelere katılımını kolaylaştırmak amacıyla, idarelerin ihaleleri bölümler halinde gerçekleştirmesine izin verilebilmesi,
- 3 Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin kalkınma, finans ve ticaret konularındaki ihtiyaçları dikkate alınarak, eşik değerler ile ilgili esnekliklerin kabul edilmesi,

gibi yeni düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Ekim 2017'de Avrupa Komisyonunca kabul edilen "*Kamu Alım Stratejisi*" ile altı stratejik politika önceliği belirlenmiştir. Bu stratejilere göre özetle;

- 3 İhalelere ilişkin kılavuz belgeler; *yenilikçi, yeşil ve sosyal ölçütleri* içerecek şekilde güncellenerek yayımlanacak, ayrıca iyi uygulamalar teşvik edilecektir.
- 3 Kamu kurumlarının gerekli bilgi, beceri ve yetkinliğe ulaşması amacıyla *müşteri profesyonelleşmesine yönelik uygulamaların geliştirilmesi* teşvik edilecektir.
- 3 Küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler) başta olmak üzere firmaların kamu alımlarına erişimi ile AB firmalarının ticaret anlaşmaları yoluyla AB dışı *pazarlara erişimi* kolaylaştırılacaktır.
- 3 Kamuya açık sözleşme bilgilerinin raporlanması (gerçekleştirilen sözleşmeler ve değişikliklerin yayınlanması) ve şikâyet mekanizmasının güçlendirilmesi ile *rekabet ve şeffaflık* arttırılacaktır.
- 3 e-Certis, Avrupa Tek Alım Belgesi (ESPD) ve e-faturalama gibi e-satınalma araçlarının kullanımı geliştirilip, yeni teknolojilerden yararlanılarak *dijital dönüşüm* arttırılacaktır.
- 3 Kurumlar arasında tedarik işlemleri ile ilgili bilgi ve tecrübe paylaşımının sağlanması ve daha iyi fiyatlarla daha kaliteli mal ve hizmet tedariki için *ortak alım konusunda işbirliği* özendirilecektir.

Sonuç olarak, dünyada kamu alımlarına ilişkin politikalar izlendiğinde;

- 3 Elektronik tedarikin yararları göz önüne alınarak ülkelerin kamu alım süreçlerini daha yüksek oranda elektronik ortama taşıdığı,
- 3 Çevresel konuların, kamu ihaleleri yoluyla ele alınan kilit politika hedefleri olmaya devam ettiği, merkezi düzeyde çeşitli politika ve stratejiler ve belirli satınalma birimleri tarafından geliştirilen yeşil kamu alımlarının desteklendiği,
- 3 Toplu alımın sağladığı avantajlardan daha fazla yararlanılabilmesi için ortak/merkezi alımların yaygınlaştırılması yönünde bir eğilim olduğu,
- 3 Kamu ihale politikaları ve stratejilerinin, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerin geliştirilmesini ve kamu ihalelerine katılımını teşvik eden ekonomik politikaları bütünleştirmek amacıyla giderek daha fazla kullanılmakta olduğu,

gözlemlenmektedir.⁴

⁴ https://read.oecd-ilibrary.org/governance/government-at-a-glance-2017_gov_glance-2017-en#page176

2. TÜRKİYE'DE KAMU ALIMLARI SEKTÖRÜ

Kamu kaynaklarının hangi alanlarda ve ne şekilde harcandığı, bu alımların ekonomik etkilerinin yanı sıra kamu alımlarına ilişkin politikaların oluşturulmasında da önemli bir girdi niteliği taşımaktadır. Kamu alımlarının ekonomik ve sosyal politikalar üzerindeki etkileri göz önüne alınarak hazırlanan; Kalkınma Planı, Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plan başta olmak üzere birçok üst belgede kamu alımları yoluyla;

- 3 Yerli firmaların kapasitelerinin gelişmesine katkı sağlanarak ithalata olan bağımlılığın azaltılmasına,
- 3 Çevreye duyarlı, sürdürülebilir bir üretim, tedarik ve tüketim yapısının oluşturulmasına,
- 3 Yurt içinde üretilen ürünlerin standart ve kaliteleri ile teknoloji kapasitelerinin artırılması ve yüksek teknoloji ürün transferinin desteklenmesine,
- 3 Yerleştirilen teknolojilerin başta KOBİ'ler olmak üzere sektör tabanına yaygınlaştırılmasına,
- 3 Ar-Ge odaklı uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasının teşvik edilmesine,

yönelik bir dizi hedef ve strateji tanımlanmıştır. Dolayısıyla, kamu alımlarının GSYH içindeki payı son 10 yıl verilerine göre ciddi dalgalanmalar olmaksızın korunmuştur.

Son 4 yıla ait kamu alımlarının gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1- Kamu Alımlarının GSYH İçindeki Payı

Yıllar	GSYİH	Kamu Alım Toplamı	Oran
2015	2.338.647.494	148.434.787	%6,3
2016	2.608.525.749	173.663.835	%6,7
2017	3.106.536.751	232.890.286	%7,5
2018	3.700.989.489	202.114.838	%5,5

Kaynak: Kamu İhale Kurumu, TÜİK()*

() Tablo verileri KİK ve TÜİK verilerinde yapılan revizyonlar sebebiyle önceki dönem raporlarıyla uyumsuzluk gösterebilmektedir.*

2018 yılı verilerine göre kamu alımları, gayrisafi yurtiçi hasılanın yaklaşık %5,5'ini oluşturmakla birlikte; son 10 yıllık GSYH ve kamu alım verileri incelendiğinde, kamu alımlarının GSYH'deki ortalama payının %6,3 olduğu görülmektedir. Bu oran, Avrupa Birliği ortalaması olan %14 ve OECD ortalaması olan %12 göz önünde bulundurulduğunda, gayet düşüktür. Bu itibarla, kamu alımları yoluyla gerçekleştirilebilecek politikalar için ciddi bir potansiyel mevcuttur.

Bilindiği üzere, dünyada kamu alımları; merkezi, yarı merkezi ve merkezi olmayan tedarik usullerine göre yapılabilmektedir. Teşkilat yapıları, fonksiyonları ve faaliyet esasları ülkelere göre değişmekle birlikte birçok gelişmiş ülkede merkezi satınalma kurumu/kurumları faaliyet göstermektedir. Merkezi satınalma kurumlarının yapıları ve fonksiyonları; tarihsel koşullar, ülke ihtiyaçları, örgütlenme biçimleri, kamu alımlarının büyüklüğü gibi hususlara göre değişiklik göstermektedir.

Merkezi olmayan bir tedarik yapısına sahip Türkiye'deki kamu alım sistemindeki temel aktörler ise; Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu ve Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğüdür.

- 3 Hazine ve Maliye Bakanlığı (Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü Kamu Alımları Koordinasyon Dairesi); AB Müktesebatına uyum çalışmaları çerçevesinde 5 nolu Kamu Alımları faslında belirtilen çalışmaları yürütmek, kamu alımları konusunda ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip edip değerlendirmek ve Cumhurbaşkanlığınca belirlenen genel ekonomik politika ve stratejiler çerçevesinde kamu alımlarına ilişkin temel politikaları oluşturmakla görevlidir.
- 3 Kamu İhale Kurumu (KİK); kamu alımlarına ilişkin düzenleme yapmak, ihalelere ilişkin itiraz ve şikâyetleri incelemek, görev alanında düzenleyici ve ihtilaf çözücü olarak görev yapmak, Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na ilişkin bütün mevzuat ve dokümanı hazırlamak, ihalelere ilişkin istatistikleri tutmak, Elektronik Kamu Alımları Platformu'nu (EKAP) yönetmekle görevlidir.
- 3 Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü (DMO); kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan mal ve hizmetlerin kamu yararı gözetilerek, kamu kaynaklarının etkin ve verimli biçimde kullanılması, savurganlığın önlenmesi, faaliyet alanına giren ihtiyaç konusu malzemenin standart ve kalitesinin azami ölçüde sağlanması, şeffaflık, rekabet, hesap verebilirlik prensipleri doğrultusunda iç ve dış piyasadan tedarik edilmesi ve dağıtım için kamu kurum ve kuruluşları adına merkezi satınalma işlevini yürütmek üzere, satın almak veya alıcı kurum ve kuruluşlar ile üretici veya satıcıları buluşturmak suretiyle ihtiyaçlarının teminini sağlamakla görevlidir.

Şema 1- Türkiye’de Kamu Alımlarındaki Temel Aktörler ve Roller

Ülkemizde kamu alımlarının gerçekleştirilmesine ilişkin temel çerçeve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun ilgili maddeleri ile belirlenmiş olup, bu çerçevede Türkiye’deki kamu alımları; anılan Kanun’da belirtilen ihale usullerine göre yapılan alımlar, doğrudan temin yolu ile yapılan alımlar ve istisna kapsamındaki alımlardan oluşmaktadır.

Anılan kanuna göre ihaleler; alım türleri bazında mal alımı, hizmet alımı, yapım işleri ve danışmanlık hizmeti alım ihaleleri olarak sınıflandırılmıştır. Ayrıca, Kanun’da temel ihale usulleri olarak; açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü belirtilmiş, bunun yanında bazı hallerde pazarlık usulü ile de ihale yapılabileceği öngörülmüştür. Kamu İhale Kanunu kapsamında olmakla birlikte ihale usullerinden biri olarak sayılmayan doğrudan temin yöntemi de bir alım şekli olarak yer almaktadır.

2018 yılı kamu alımlarının ihale usullerine göre dağılımı Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2- 2018 Yılı Kamu Alımlarının İhale Usullerine Göre Dağılımı

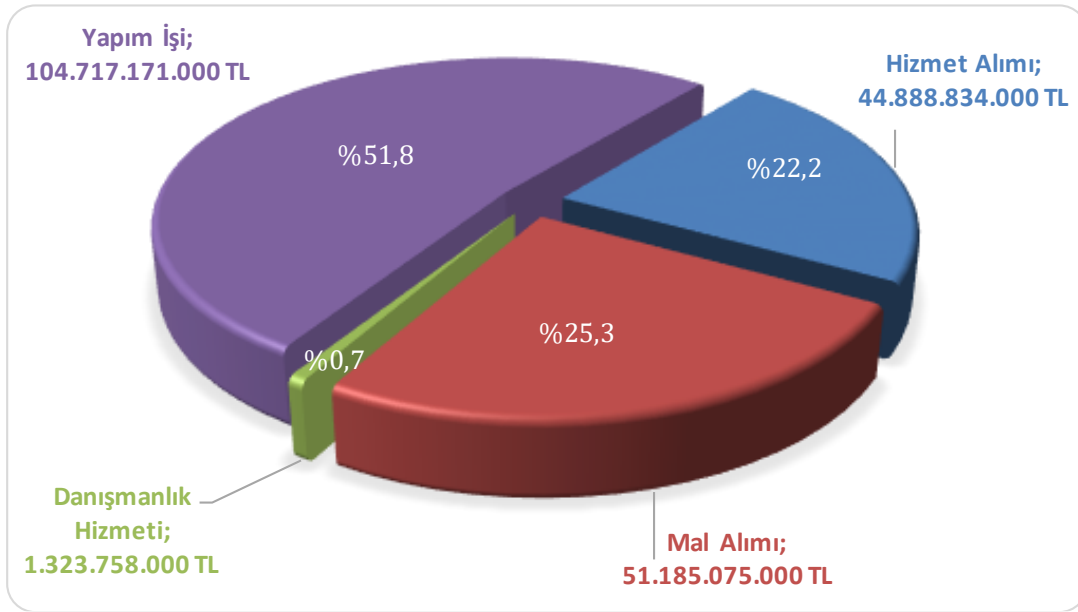
	(Bin ₺)					
	Mal Alımı	Hizmet Alımı	Yapım İşi	Danışmanlık Hizmeti	TOPLAM	Oran
4734	33.311.866	39.329.113	101.093.980	1.255.077	174.990.036	%86,6
Doğrudan Temin	1.884.602	1.684.693	210.458	7.769	3.787.522	%1,9
İstisnalar	15.988.607	3.875.028	3.412.733	60.912	23.337.280	%11,5
TOPLAM	51.185.075	44.888.834	104.717.171	1.323.758	202.114.838	%100,0

Kaynak: 2018 Yılı Kamu Alımları İzleme Raporu, Kamu İhale Kurumu

- ✓ 2018 yılı kamu alımlarının toplam tutarı 202.114.838.000,-TL'dir.
- ✓ Bu tutarın 174.990.036.000,-TL'si 4734 sayılı Kanun kapsamında belirtilen ihale usullerine göre yürütülen alımlara ait olurken, 3.787.522.000,-TL'si doğrudan temin kapsamında gerçekleştirilen alımlara, 23.337.280.000,-TL'si ise istisna kapsamında yapılan kamu alımlarına ilişkindir.

2018 yılı kamu alımlarının alım türlerine göre dağılımı ise Grafik 1'de gösterilmektedir.

Grafik 1- 2018 Yılı Kamu Alımlarının Alım Türlerine Göre Dağılımı

Tablonun incelenmesinden de anlaşılacağı üzere;

- ✓ Toplam 202.114.838.000,-TL'lik kamu alımının %22,2'si mal alımı, %25,3'ü hizmet alımı, %51,8'i yapım işi ve %0,7'si danışmanlık hizmeti alımıdır.
- ✓ 2018 yılında yapılan, 51.185.075.000,-TL'lik mal alımının 3.440.914.811,27 TL'lik kısmı kamu kurumlarının DMO'dan gerçekleştirdiği alımlara aittir.

Genel Müdürlüğümüzün, istisna ve doğrudan temin tutarları dâhil kamu mal alımları içerisindeki payı (DMO Payı 1) ile istisna ve doğrudan temin tutarları hariç kamu mal alımları içerisindeki payı (DMO Payı 2) yıllar itibarıyla Tablo 3'te ve Grafik 2'de gösterilmiştir.

Tablo 3- Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı

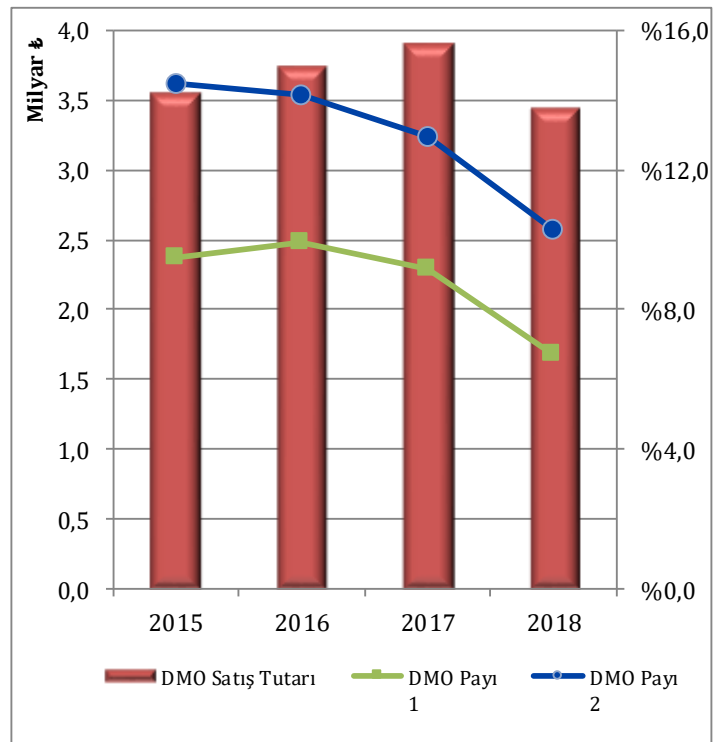
	4734	Doğrudan Temin	İstisna	Kamu Mal Alımları Toplamı	DMO Satış Tutarı	DMO Payı 1	DMO Payı 2
2015	24.438.526	5.580.362	7.350.902	37.369.790	3.545.816	%9,5	%14,5
2016	26.400.162	2.249.199	9.090.762	37.740.123	3.738.049	%9,9	%14,2
2017	30.101.939	2.239.287	10.175.501	42.516.727	3.898.004	%9,2	%12,9
2018	33.311.866	1.884.602	15.988.607	51.185.075	3.440.915	%6,7	%10,3

(Bin ₺)

Kaynak: 2018 Kamu Alımları İzleme Raporu & Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

DMO Payı 1, doğrudan temin ve istisna dâhil toplam kamu mal alımları içindeki payımızı, DMO Payı 2, doğrudan temin ve istisna hariç toplam kamu mal alımları içindeki payımızı ifade eder.

Grafik 2- Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı

Kaynak: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

DMO'nun toplam kamu mal alımları içerisindeki payının gerçekçi bir şekilde belirlenebilmesi ve sağlıklı analiz yapılabilmesi için önemli bazı hususların göz önünde bulundurulması yerinde olacaktır.

Öncelikle, Genel Müdürlüğümüz sadece DMO Ana Statüsü'nde sayılan belli mal ve hizmetlerin tedarikini gerçekleştirmektedir. Oysaki kamu kurum ve kuruluşlarınca gerçekleştirilen toplam mal alımları içerisinde faaliyet konularımız arasında bulunmayan mal alımları ile 4734 sayılı Kanun uyarınca ihale düzenlenerek ya da doğrudan temin veya istisna hükümleri uyarınca temin edilen mal alımları da bulunmaktadır.

Dünyadaki benzer kamu alım uygulamalarına bakıldığında, kamu kurumlarının belli mal ve hizmet alımlarını ülkedeki merkezi satınalma kurumundan karşılama zorunluluğu olduğu; dolayısıyla söz konusu ülkelerde satınalma kurumlarının kamu mal alımları içindeki paylarının da daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bu itibarla, ilgili mevzuat gereği faaliyet konularımız dışında kalan mal alımları ve çeşitli nedenlerle tedarik edemediğimiz ürünler ile 4734 sayılı Kanun'a göre idarelerce doğrudan temin ve istisna kapsamında yapılan mal alımları hariç tutulduğunda, Genel Müdürlüğümüzün toplam kamu mal alımları içindeki payının daha yüksek olacağı kuşkusuzdur.

3. DEVLET MALZEME OFİSİNİN SEKTÖR İÇİNDEKİ YERİ

Ülkemizin merkezi satınalma kurumu olan Devlet Malzeme Ofisi; tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülüdür.

Hazine ve Maliye Bakanlığının ilgili kuruluşu olan DMO, 233 sayılı "*Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname*" hükümlerine tâbi olarak faaliyet göstermektedir.

DMO'nun temel görevi; kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duydukları, Ana Statü'sünde belirtilen mal ve hizmetleri, bu kurumlar adına tedarik etmektir.

DMO, hizmet ve faaliyetlerini KİT mevzuatı, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsü ve Ofis mevzuatı çerçevesinde yürütmektedir.

a) Misyon ve Vizyon

2015-2019 Dönemi Stratejik Planı ile mevcut misyon ve vizyonunu belirlenen Genel Müdürlüğümüz, halen devam eden 2020-2024 Dönemi Stratejik Planı hazırlık çalışmaları kapsamında misyon ve vizyon ibarelerini değişen çağın şartlarına uygun olarak tekrar gözden geçirecektir.

- **Misyonumuz**

"Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarını; kamu yararını gözeten, fiyat ve kalite dengesini sağlayan, verimli, etkili, profesyonel ve yenilikçi bir yaklaşımla tedarik etmektir."

- **Vizyonumuz**

"Geliştirdiği yenilikçi çözüm ve uygulamalar ile kamu alımlarında öncelikli olarak tercih edilen ve uluslararası ölçekte öncü merkezi tedarik kuruluşları arasında yer alan bir kurum olmak."

b) Faaliyet Konuları

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü; kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan ya da kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının DMO Ana Statüsü'nün altıncı maddesinde sayılan mal ve hizmet ihtiyaçlarının tedarik ve dağıtımını yapmaktadır.

Ofis, Ana Statü'de tanımlanan amaç ve faaliyet konuları çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşları adına merkezi tedarik hizmetlerini yürütmekte, bu kapsamda yine Ana Statü ile kendisine verilen yetkileri kullanmaktadır.

Tedarik hizmetleri; tüm yurda hizmet sunan satınalma ve satış birimlerimiz aracılığıyla yürütülmektedir.

Üretim faaliyetleri (baskı işleri, klasör, ataş, zarf vs.) ise Basım İşletme Müdürlüğü'nce gerçekleştirilmektedir. İşletme'nin Teşekkül adına yaptığı programlı üretimler dışında, müşterilerin talepleri üzerine de baskı işleri yürütülmektedir.

İlaveten, Genel Müdürlüğümüz, Yüksek Seçim Kurulu ile işbirliği yaparak seçimlerde seçim malzemesinin üretim ve tedarik edilmesi ile il ve ilçe seçim kurullarına kadar ulaştırılması hizmetini de sunmaktadır.

Öte yandan, Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü'nün sayısal loto, kazı kazan ve milli piyango biletlerinin kâğıtları gibi ihtiyaçları da Genel Müdürlüğümüzce karşılanmaktadır.

DMO, bu ve benzeri hizmetleriyle; kamu idarelerine satınalma, depolama, lojistik ve kalite kontrol alanlarında hizmet sunmaktadır.

Gerektiğinde teknik şartname hazırlanması ve bu teknik şartnamelerin revizyonu ile numunelerin teknik şartnameye uygunluğunun incelenmesi gibi konularda da müşterilere teknik destek verilmektedir.

c) Organizasyon Yapısı

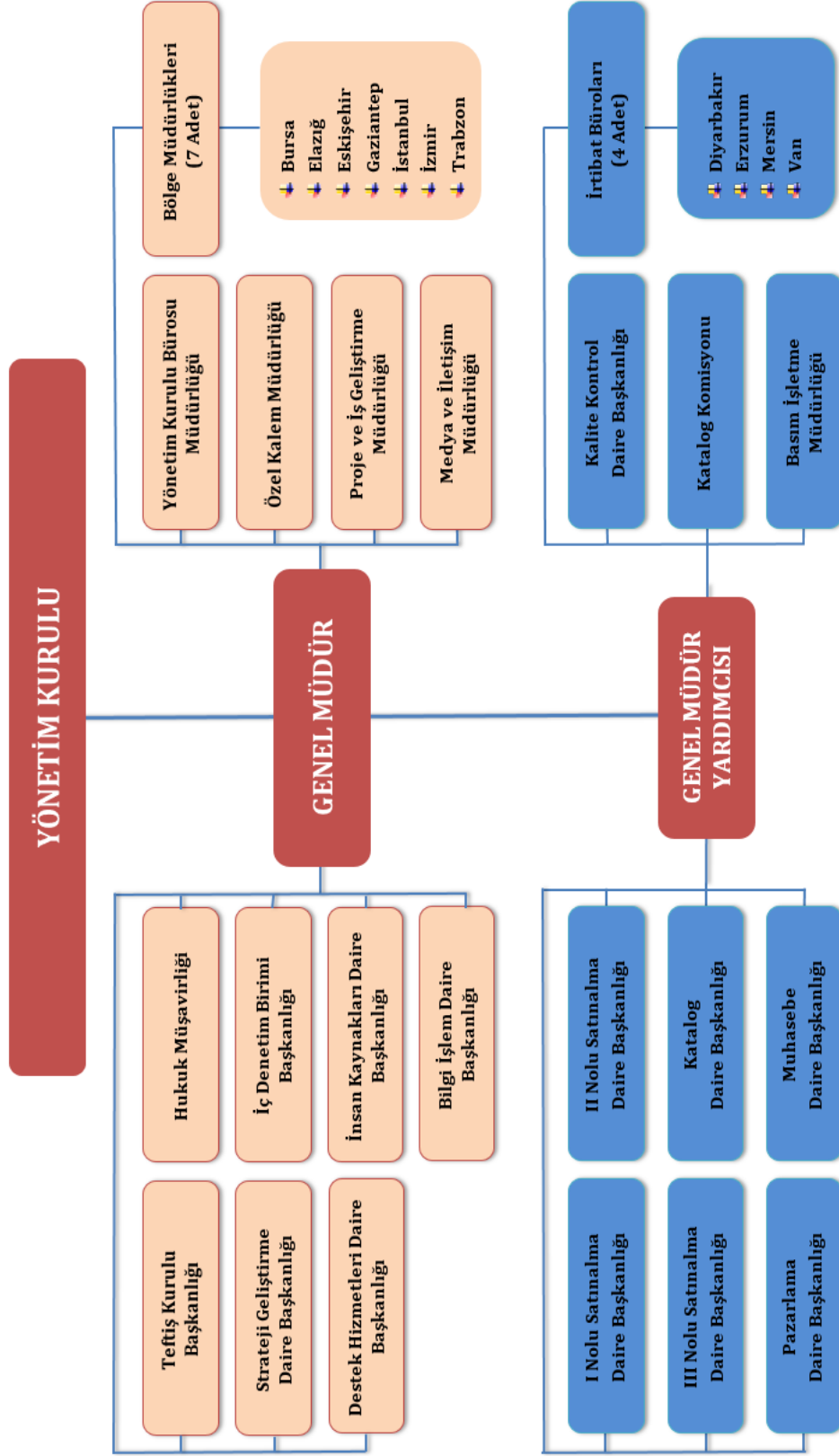
Devlet Malzeme Ofisinin organları Yönetim Kurulu ve Genel Müdürlüktür. DMO Genel Müdürlüğü, merkez ve taşra teşkilatından meydana gelmektedir.

Genel Müdürlüğümüzün merkez teşkilatı: 3 adet Satınalma Daire Başkanlığı, Katalog, Pazarlama, Kalite Kontrol, Muhasebe, Strateji Geliştirme, Destek Hizmetleri, İnsan Kaynakları, Bilgi İşlem daire başkanlıkları; Hukuk Müşavirliği, Teftiş Kurulu Başkanlığı, İç Denetim Birimi Başkanlığı ile Yönetim Kurulu Bürosu, Özel Kalem, Proje ve İş Geliştirme ile Medya ve İletişim müdürlüklerinden oluşmaktadır.

Taşra teşkilatı ise; Bursa, Elazığ, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Trabzon bölge müdürlükleri (7 adet) ile Diyarbakır, Erzurum, Mersin ve Van irtibat büroları (4 adet) ve Basım İşletme Müdürlüğü olarak teşkilatlanmıştır.

Devlet Malzeme Ofisinin kurumsal yapısı Şema 2’de görülmektedir.

Şema 2- Devlet Malzeme Ofisi Organizasyon Şeması

d) İnsan Kaynakları

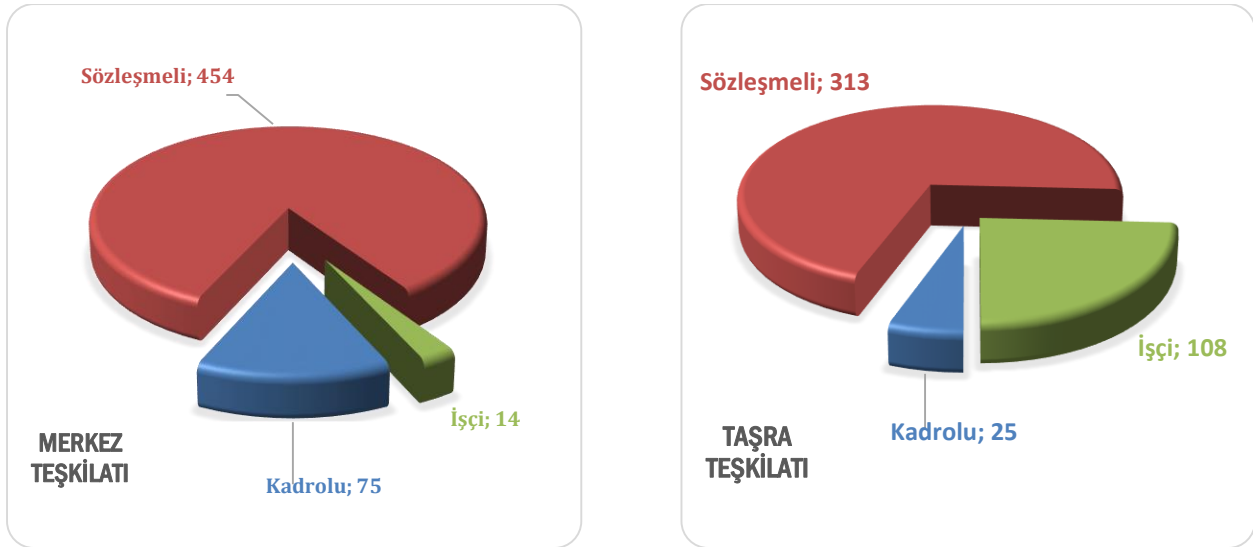
Genel Müdürlüğümüz personelinin hizmete alınma, görev ve yetkileri, nitelikleri, atanma, ilerleme, yükselme, hak ve yükümlülükleriyle diğer özlük hakları *Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname* hükümlerine tâbidir

Söz konusu KHK çerçevesinde, Genel Müdürlüğümüzde hizmetler; memurlar, sözleşmeli personel ve işçiler eliyle sunulmaktadır.

31.12.2018 tarihi itibarıyla kurumumuzda çalışan personel sayısı 989'dur. Bu sayıya kurum dışından atanan yönetim kurulu üyeleri dâhil edilmemiştir.

Merkez ve taşra teşkilatımızda görevli personelin dağılımı grafikte gösterilmiştir.

Grafik 3- 2018 Yılı Personel Durumu

	Kadrolu	Sözleşmeli	İşçi	TOPLAM
MERKEZ	75	454	14	543
TAŞRA	25	313	108	446
TOPLAM	100	767	122	989

Kaynak: İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı

e) Faaliyet Bilgileri

Genel Müdürlüğümüz, kamu kurum ve kuruluşları adına merkezi satınalma işlevini üstlenmekte, müşterilerinin mal ve hizmet ihtiyaçlarını merkezi olarak tedarik etmekte ve kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesinde, genel olarak satınalma, üretim, pazarlama/satış, kalite kontrol, lojistik konularında faaliyet yürütmektedir.

I. Satınalma

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü, Ana Statü'sü gereğince, müşterilerinin DMO'nun faaliyet alanına giren mal ve hizmet ihtiyaçlarının tedarik ve dağıtımını müşterileri adına yapmakta olup, müşteri ihtiyaçlarının temini 4734 sayılı Kanun ve bu kanunun istisna hükümlerine istinaden yürürlüğe konulan Genel Müdürlüğümüz iç mevzuatına göre gerçekleştirilmektedir.

DMO müşteri ihtiyaçlarını; stok alımları, katalog yolu ile alım ve müteferrik alım yöntemleriyle karşılamaktadır.

Stok Alımları: Kamu kurum ve kuruluşlarında ortak kullanım yeri olan ve anında müşteri ihtiyacını karşılamak üzere depolanmasında fayda görülen ve Genel Müdürlüğümüzce hazırlanmış teknik şartnameler doğrultusunda belirli zamanlarda ihaleye çıkılmak suretiyle yapılan alım usulüdür.

Müşteri ihtiyaçlarının karşılanması ve satış miktarının artırılması amacıyla temel stok ürünleri olan kırtasiye ürünleri, büro malzemeleri ve temizlik maddelerinde asgari stok seviyesi gözetilmek suretiyle alım yapılmaktadır.

2018 yılında stok amaçlı toplam 28.960.796,- TL tutarında alım yapılmış olup, bu yolla yapılan alımların, toplam alım içindeki payı %0,9 olmuştur.

Genel Müdürlüğümüzün stok azaltma politikası gereği, 2018 yıl sonu itibarıyla stoklar ise bir önceki yıla göre yaklaşık %51,6 azalarak 34.133.047,08 TL olarak gerçekleşmiştir.

Katalog Yolu ile Alım: Piyasa araştırması ve pazarlık yöntemiyle tespit edilen ürünlerin teknik özellikleri ile fiyatlarının gösterildiği, DMO ile tedarikçiler arasında belirli bir dönem için yapılan, ürün cinsi, teknik özellikler ve fiyat gibi unsurlar ile karşılıklı olarak alım ve satım taahhüdünü içeren katalog sözleşmelerine dayanılarak yapılan alım usulüdür. Katalog yoluyla alım;

- ✓ Genel Müdürlüğümüzün faaliyet konusuna giren taşıt, iş makineleri ve üst yapı araçların; üretici, ithalatçı veya genel dağıtıcı konumundaki tedarikçilerden sipariş usulü ile temin edilmesi amacıyla düzenlenen Protokol,
- ✓ Genel Müdürlüğümüzün faaliyet konusuna giren bilişim ürünleri, mobilya, tıbbi cihazlar ile diğer mal veya hizmetlerin; üretici, ithalatçı, genel dağıtıcı veya yetkili satıcı konumundaki tedarikçilerden sipariş usulü ile temin edilmesi amacıyla, düzenlenen Açık Satışlara Ait Satınalma Sözleşmesi,

olmak üzere, iki farklı katalog sözleşmesine göre yapılmaktadır.

31.12.2018 itibariyle, Açık Satışlara Ait Satınalma Sözleşmesi kapsamında mevcut tedarikçi sayısı 435'tir. Protokol kapsamındaki mevcut tedarikçi sayısı ise 43'tür.

2018 yılında;

- ✓ Açık Satışlara Ait Satınalma Sözleşmesi çerçevesinde yapılan alımların tutarı 1.367.371.956,- TL olarak gerçekleşmiş olup, bu yolla yapılan alımların, toplam alımlar içindeki payı %43,3'tür.
- ✓ Protokol kapsamında alımlarının tutarı ise 275.922.723,- TL olarak gerçekleşmiş olup, bu yolla yapılan alımların toplam alım içindeki payı %8,7'dir.
- ✓ 7 firma ile yeni iş makinesi protokolü, 3 firma ile standart taşıt protokolü, 1 firma ile üst yapıli araçlara ilişkin protokol yapılmıştır.
- ✓ Müşterilerimiz ihtiyaç duydukları standart taşıt, üst yapıli araç, iş makinesi ve taşıt kiralama talepleri söz konusu protokoller kapsamında temin edebilmektedir.

Devlet Malzeme Ofisinin farklı özelliklere sahip ve farklı amaçlara hizmet eden 4 farklı katalog uygulaması mevcuttur:

- 3 Genel Katalog: piyasa araştırması ve pazarlık yöntemiyle tespit edilen ürünlerin teknik özellikleri ile fiyatlarının gösterildiği, Ofisle müteşebbisler arasında muayyen bir dönem için yapılan, karşılıklı alım ve satım taahhüdünü içeren katalog sözleşmelerine dayanan ve elektronik ortamda sunulan hizmettir.
- 3 KOBİ Kataloğu: KOBİ'lerin kamu alımlarındaki payının artırılması ve gelişiminin desteklenmesi amacıyla; KOSGEB'e kayıtlı mikro ve küçük işletmeler için 2016 yılı Aralık ayında hayata geçirilen katalog uygulamasıdır.
- 3 Cazibe Merkezleri Kataloğu: Bölgesel kalkınmanın desteklenmesi amacıyla; Cazibe Merkezleri Programı kapsamında bulunan 23 ilde faaliyet gösteren üreticiler için 2017 yılı Şubat ayında oluşturulan katalog hizmetidir.
- 3 Tekno Katalog: Yeniliği, yerliliği, girişimciliği ve teknoloji transferini desteklemek amacıyla teknokentlerde faaliyet gösteren yerli üreticiler için 2017 yılı Eylül ayında oluşturulan katalog uygulamasıdır.

31.12.2018 tarihi itibarıyla;

- ✓ Genel Katalogda 449 firma 13.590 ürün,
- ✓ KOBİ Kataloğunda 15 firma 164 ürün,
- ✓ Cazibe Merkezleri Kataloğunda 19 firma 618 ürün,
- ✓ Tekno Katalogda ise 6 firma 23 ürünle,

yer almaktadır.

Müteferrik Alım: DMO'nun faaliyet konuları arasında yer almakla birlikte stok ve katalog yoluyla alımı gerçekleştirilemeyen ürünlerin, ihtiyaç sahibi kuruluşlarca hazırlanan teknik şartnameler doğrultusunda çeşitli ihale usulleri ile iç ve dış piyasadan temin edildiği alım şeklidir.

2018 yılında müteferrik alımların toplam tutarı 1.482.646.654,- TL olarak gerçekleşmiş olup, bu yolla yapılan alımların, toplam DMO alımları içindeki payı %47 olmuştur.

Tedarik usullerine göre alımlarımız bir önceki yıllara karşılaştırmalı olarak Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4- Tedarik Usullerine Göre Alımlar

TEDARİK USULÜ	2017 Tutarı (Bin ₺)	Oran	2018 Tutarı (Bin ₺)	Oran	Değişim
Stok	21.205	%0,6	28.961	%0,9	%36,6
Müteferrik	1.733.896	%48,4	1.482.647	%47,0	-%14,5
Taşıt ve İş Makineleri	1.126.406	%31,4	913.180	%28,9	-%18,9
Bilişim, Mobilya, Tıbbi Cihazlar ve Diğer Ürün Grupları	607.490	%17,0	569.466	%18,1	-%6,3
Katalog	1.826.526	%51,0	1.643.295	%52,1	-%10,0
Taşıt ve İş Makineleri	381.719	%10,7	275.923	%8,7	-%27,7
Bilişim, Mobilya, Tıbbi Cihazlar ve Diğer Ürün Grupları	1.444.807	%40,3	1.367.372	%43,3	-%5,4
TOPLAM	3.581.627	%100,0	3.154.902	%100,0	-%11,9

Kaynak: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

- ✓ 2018 yılı alımları, 3.154.902.129,-TL olarak gerçekleşerek, bir önceki yıla göre %11,9 oranında azalış göstermiştir.
- ✓ Katalog alımlarının toplam alımlardaki payı %52,1'e yükselirken, müteferrik alımın payı ise %47'ye gerilemiştir.

- ✓ 2018 yılında gerçekleşen toplam 3.154.902.129,-TL'lik alım tutarınının 10.529.079,08 TL'si dış alımlar, 3.144.373.049,92 TL'lik kısmı ise iç piyasadan alımlardır. Dış piyasadan yapılan alımların toplam alım tutarımız içindeki payı %3,3'tür.

Tedarik usullerine göre tedarikçi sayılarımıza ilişkin detaylar Tablo 5'te gösterilmektedir.

Tablo 5- Tedarik Usullerine Göre Tedarikçi Sayıları

YILLAR	KATALOG		STOK	MÜTEFERRİK		TOPLAM ^(*)	Değişim
	Taşıt ve İş Makineleri	Bilişim, Mobilya, Tıbbi Cihazlar ve Diğer Ürün Grupları		Taşıt ve İş Makineleri	Bilişim, Mobilya, Tıbbi Cihazlar ve Diğer Ürün Grupları		
2016	34	305	239	120	687	1.236	-
2017	35	401	201	112	725	1.299	%5,1
2018	36	453	54	91	720	1.166	-%10,2

Kaynak: Katalog Daire Başkanlığı & Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

(*) Bir firma birden fazla tedarik usulünde tedarikçi olarak yer aldığından her bir tedarik usulündeki firma sayıları toplamı, toplam firma sayısından fazla olmaktadır. Veriler yıl içinde ürün tedarik eden firmalara aittir.

II. Pazarlama ve Satış

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'nde satış faaliyetleri, DMO Satış Yönetmeliği'ne göre yürütülmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçları;

- ☞ Toplu olarak satın alınan ve depodan satışı yapılan stok ürünleri,
- ☞ Tedarikçi firmalarla yapılan dönemsel sözleşme ve protokollere dayalı olarak alım ve satımı yapılan katalog ürünleri,
- ☞ Stok ve katalog ürünleri dışında kalan ve müşterilerin talebi üzerine teknik şartname ve/veya marka/modele göre alım ve satımı yapılan müteferrik ürünler,

aracılığıyla karşılanmaktadır.

Tedarik usullerine göre satışlarımız Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6- Tedarik Usullerine Göre Satışlar

TEDARİK USULÜ	2017 Tutarı (Bin ₺)	Oran	2018 Tutarı (Bin ₺)	Oran	Değişim
Stok	65.951	%1,7	54.104	%1,6	-%18,0
Müteferrik	1.820.153	%46,7	1.593.116	%46,3	-%12,5
Taşıt ve İş Makineleri	1.158.801	%29,7	973.209	%28,3	-%16,0
Bilişim, Mobilya, Tıbbi Cihazlar ve Diğer Ürün Grupları	661.352	%17,0	619.907	%18,0	-%6,3
Katalog	2.011.900	%51,6	1.793.695	%52,1	-%10,8
Taşıt ve İş Makineleri	435.237	%11,2	293.187	%8,5	-%32,6
Bilişim, Mobilya, Tıbbi Cihazlar ve Diğer Ürün Grupları	1.576.663	%40,4	1.500.508	%43,6	-%4,8
TOPLAM	3.898.004	%100,0	3.440.915	%100,0	-%11,7

Kaynak: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

- ✓ 2018 yılı satışları, 3.440.914.811,36 TL olarak gerçekleşerek, 2017 yılına göre göre %11,7 azalmıştır.
- ✓ Tedarik usulü bakımından satış tutarına göre en fazla pay, katalog sistemimizi geliştirme çalışmalarımıza paralel olarak, %52,1 ile katalog satışlarına aittir. Bunu %46,3 ile müteferrik usulde alınıp müşteriye satışı yapılan ürünler ve %1,6 ile stok satışları takip etmektedir.

2018 yılına ait ürün grupları itibariyle satış tutarı, ürün çeşidi, müşteri ve sipariş sayısı verilerine Tablo 7'de yer verilmiştir.

Tablo 7- Ürün Grupları İtibariyle Satışlar, Ürün Çeşitleri, Müşteri ve Sipariş Sayıları

ÜRÜN GRUBU	Satış Tutarı (Bin ₺)	Ürün Çeşitleri	Müşteri Sayıları	Sipariş Sayısı
Aydınlatma, Temizlik ve Isıtma Malz.	68.721	2.613	689	1.207
Büro Makine ve Aletleri	768.930	2.998	2.256	5.464
Demirbaş, Mefruşat, Diğer Mak. ve Teç.	1.102.897	13.983	3.360	11.195
Kâğıt, Karton, Mukavva ve Mamulleri	45.910	925	582	962
Kırtasiye Malzemesi	114.551	3.590	1.435	3.321
Matbua	19.639	300	93	169
Muhtelif Malzeme	11.577	315	275	351
Nakil Vasıtaları	1.252.229	809	707	1.682
Oto Aksamı ve Yedek Parça	51.860	534	462	1.009
Diğer Satışlar	4.600	3	15	19
TOPLAM	3.440.915	26.070	5.084	22.138

Kaynak: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

Tedarik usullerine göre satışı yapılan ürün çeşitleri ve müşteri dağılımlarına ilişkin verilere Tablo 8 ve Tablo 9'da yer verilmiştir.

Tablo 8- Tedarik Usullerine Göre Ürün Çeşitleri

YILLAR	KATALOG			MÜTEFERRİK		TOPLAM ^(*)	Değişim
	Taşıt ve İş Makineleri	Bilişim, Mobilya, Tıbbi Cihazlar ve Diğer Ürün Grupları	STOK	Taşıt ve İş Makineleri	Bilişim, Mobilya, Tıbbi Cihazlar ve Diğer Ürün Grupları		
2016	330	13.136	1.164	1.480	7.145	23.198	-
2017	321	14.922	1.086	1.100	8.813	26.180	%12,9
2018	238	14.111	974	615	10.257	26.070	-%0,4

Kaynak: Katalog Daire Başkanlığı & Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

(*) Aynı ürün birden fazla tedarik yöntemiyle tedarik edildiğinden her bir tedarik usulündeki ürün sayısı toplamı, toplam tedarik edilen ürün sayısından fazla olmaktadır. Tablodaki ürün sayıları satışı gerçekleşen ürünlere aittir.

- ✓ 2018 yılında satışı yapılan ürün çeşidi bir önceki yıla göre %0,4 oranında azalmıştır.
- ✓ Müteferrik satış yönteminde satışı yapılan ürün çeşidinde %9,7 artış yaşanırken; katalog satış yönteminde satışı yapılan ürün çeşidinde %5,9 stok satışı yapılan ürünlerinin sayısında ise %10,3 oranında bir azalma görülmüştür.

Tablo 9- Tedarik Usullerine Göre Müşteri Sayıları

YILLAR	KATALOG		STOK	MÜTEFERRİK		TOPLAM ^(*)	Değişim
	Taşıt ve İş Makineleri	Bilişim, Mobilya, Tıbbi Cihazlar ve Diğer Ürün Grupları		Taşıt ve İş Makineleri	Bilişim, Mobilya, Tıbbi Cihazlar ve Diğer Ürün Grupları		
2016	619	5.478	2.807	936	524	6.917	-
2017	641	5.338	1.917	765	599	6.496	-%6,1
2018	363	4.447	660	485	596	5.084	-%21,7

Kaynak: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

(*) Bir kamu kurumu birden fazla tedarik usulünde müşteri olarak yer aldığından her bir tedarik usulündeki müşteri sayısı toplamı, toplam müşteri sayısından fazla olmaktadır.

- ✓ 2018 yılında kurumumuzdan alım yapan müşteri sayısı 5.084 olarak gerçekleşmiştir.
- ✓ Toplam 4.810 müşteri katalogdan, 660 müşteri stoktan alım yaparken 1.081 müşteri ise müteferrik usulle DMO'dan alım yapmıştır.

Bir önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak bütçe türlerine göre müşteri sayıları ve satışların bütçe türlerine göre müşteri kurumlara dağılımlarına ilişkin verilere Tablo 10 ve Tablo 11'de yer verilmiştir.

Tablo 10- Bütçe Türlerine Göre Müşteri Sayıları

BÜTÇE TÜRÜ	Yıl		Değişim
	2017	2018	
A) Merkezi Yönetim	4.456	3.588	-%19,5
Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri	3.317	2.616	-%21,1
Özel Bütçeli İdareler-Yüksek Öğretim Kurumları	550	445	-%19,1
Özel Bütçeli Diğer İdareler	577	516	-%10,6
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	12	11	-%8,3
B) Mahalli İdareler	1.217	928	-%23,7
1) Belediyeler	1.037	776	-%25,2
a. Büyükşehir Belediyeleri	163	130	-%20,2
b. Belediyeler	812	584	-%28,1
c. Belediyeye Bağlı İdareler	62	62	%0,0
2) İl Özel İdareleri	86	77	-%10,5
3) Mahalli İdare Birlikleri	74	45	-%39,2
4) Bağlı İdareler	20	29	%45,0
Mahalli İdare Şirketleri	20	29	%45,0
5) Mahalle Yönetimleri	-	1	
C) Sosyal Güvenlik Kurumları	173	166	-%4,0
D) Kamu İktisadi Teşebbüsleri	255	221	-%13,3
E) Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları	395	181	-%54,2
TOPLAM	6.496	5.084	-%21,7

Kaynak: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

- ✓ 2018 yılında müşteri sayısı bir önceki yıla göre %21,7 azalarak 5.084'e gerilemiştir.
- ✓ Müşterilerimiz içinde en büyük payı %70,6 ile merkezi yönetim birimleri ve %18,3 ile mahalli idareler oluşturmaktadır.
- ✓ Sosyal güvenlik kurumları, KİT'ler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının payları ise sırasıyla; %3,3, %4,4 ve %3,4'tür.

Tablo 11- Satışların Bütçe Türlerine Göre Müşteri Kurumlara Dağılımı

BÜTÇE TÜRÜ	Yıl		Değişim
	2017	2018	
A) Merkezi Yönetim	2.406.758	2.442.434	%1,5
Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri	1.568.027	1.497.215	-%4,5
Özel Bütçeli İdareler-Yüksek Öğretim Kurumları	431.458	438.687	%1,7
Özel Bütçeli Diğer İdareler	388.327	491.816	%26,6
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	18.946	14.717	-%22,3
B) Mahalli İdareler	1.223.259	842.653	-%31,1
1) Belediyeler	934.080	570.466	-%38,9
a. Büyükşehir Belediyeleri	373.934	236.300	-%36,8
b. Belediyeler	463.358	288.792	-%37,7
c. Belediyeye Bağlı İdareler	96.788	45.373	-%53,1
2) İl Özel İdareleri	156.977	101.890	-%35,1
3) Mahalli İdare Birlikleri	122.302	157.266	%28,6
4) Bağlı İdareler	9.899	13.030	%31,6
Mahalli İdare Şirketleri	9.899	13.030	%31,6
5) Mahalle Yönetimleri		1	
C) Sosyal Güvenlik Kurumları	63.658	29.447	-%53,7
D) Kamu İktisadi Teşebbüsleri	114.875	107.346	-%6,6
E) Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları	89.454	19.035	-%78,7
TOPLAM	3.898.004	3.440.915	-%11,7

Kaynak: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

- ✓ Toplam satışlarımız içinde en büyük pay %71 ile merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki idareler ve %24,5 ile mahalli idarelerce yapılan alımlara aittir.
- ✓ Sosyal güvenlik kurumları, KİT'ler ve diğer kamu kuruluşlarının satışlarımız içindeki payları ise sırasıyla %0,9, %3,1 ve %0,5'tir.
- ✓ 2018 yılında, özel bütçeli idareler, mahalli idare birlikleri ve bağlı idarelerin alımlarında artış görülmüştür.

Genel Müdürlüğümüzde, stok ve (taşıt ve iş makineleri hariç) katalog satışları e-Satış Portalı üzerinden elektronik ortamda yürütülebilmektedir. Müşteriler portal üzerinden ürünlere hızlı bir şekilde erişebilmekte, istenilen özellikteki ürünler çeşitli arama ölçütlerine göre sorgulanabilmekte, benzer nitelikteki ürünler teknik özellikler ve fiyat yönünden mukayese edilebilmekte, tercih edilen ürünler sepete eklenebilmekte ve elektronik sipariş verilebilmektedir. Onay verilen siparişler için aynı gün içinde ilgili tedarikçisine sipariş verilerek işlemlerin daha hızlı yürütülmesi sağlanmaktadır. Portal üzerinden, yaklaşık olarak 19 bin ürüne ulaşılabilmekte ve elektronik ortamda alım yapılabilmektedir. Firmalardan alınan tutar indirimleri, elektronik ortamda talepte bulunan müşterilere yansıtılmaktadır.

Elektronik Satış kapsamında yapılan satışlara ilişkin bilgi ve elektronik satış sipariş tutarları, müşteri sayıları, sipariş sayıları ve ürün çeşitlerinin tedarik usullerine göre dağılımına ilişkin sayısal verilere aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 12- Elektronik Satış Tutarı ve Müşteri Sayısı

SATIŞ TÜRÜ	Tutar (Bin ₺)		Değişim	Müşteri Sayısı (*)		Değişim
	2017	2018		2017	2018	
Katalog	1.395.784	1.349.226	-%3,3	3.991	3.689	-%7,6
Stok	26.092	4.656	-%82,2	1.315	454	-%65,5
TOPLAM	1.421.876	1.353.882	-%4,8	4.171	3.737	-%10,4

Kaynak: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

(*) Bir kamu kurumu e-satış üzerinden birden fazla tedarik usulünde müşteri olarak yer aldığından her bir tedarik usulündeki müşteri sayısı toplamı, toplam müşteri sayısından fazla olmaktadır.

- ✓ 2018 yılında e-satış tutarı bir önceki yıla göre %4,8 oranında azalmıştır.
- ✓ 2018 yılı toplam satış tutarımızın 3.440.914.811,27 TL olduğu göz önüne alınırsa elektronik satışın toplam satışlarımız içindeki payı %39,3 olarak gerçekleşmiştir.
- ✓ Stok ve (taşıt ve iş makinesi hariç) katalog satışları toplamının 2018 yılında 1.554.611.758,78 TL olduğu düşünülürse tüm katalog ve stok satışlarının %87,1'i Elektronik Satış Portalı üzerinden gerçekleştirilmiştir.
- ✓ e-Satış Portalı üzerinden alım yapan müşteri sayısı ise 3.737 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 13- Elektronik Satış Sipariş Sayısı ve Ürün Çeşidi

SATIŞ TÜRÜ	Sipariş Sayısı (*)		Değişim	Ürün Çeşidi		Değişim
	2017	2018		2017	2018	
Katalog	14.376	14.274	-%0,7	14.099	13.463	-%4,5
Stok	2.669	636	-%76,2	178	149	-%16,3
TOPLAM	17.004	14.910	-%12,3	14.277	13.612	-%4,7

Kaynak: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

(*) Bir kamu kurumu e-satış üzerinden verdiği siparişte hem katalog hem stok ürünü talep edebildiğinden her bir tedarik usulündeki sipariş sayısı toplamı, toplam sipariş sayısından fazla olmaktadır.

- ✓ e-Satış Portalı üzerinden verilen sipariş sayısı 2018 yılında %12,3 azalarak 14.910 olarak gerçekleşmiştir.
- ✓ 2018 yılında e-Satış Portalı üzerinden satılan ürün çeşidi ise bir önceki yıla göre %4,7 azalarak 13.612 olarak gerçekleşmiştir.

III. Üretim ve Basım

Genel Müdürlüğümüzün dizgi, kalıp, baskı ve cilt işleri ile zarf, klasör, ataş ve toplu iğne imalatı çalışmaları Basım İşletme Müdürlüğümüz tarafından yerine getirilmektedir.

Müdürlük, kuruluşundan 2007 yılına kadar Genel Müdürlüğümüze bağlı, müessese statüsünde faaliyet göstermekteyken, 2007 yılında DMO Ana Statüsü'nün yürürlüğe girmesiyle birlikte İşletme Müdürlüğüne dönüştürülmüştür.

Eylül 2011 tarihine kadar İstanbul'da faaliyet gösteren Müdürlüğün taşınmazları Özelleştirme Yüksek Kurulu kararları⁵ uyarınca özelleştirme kapsamında devredilmiştir. Bu nedenle, İşletme Müdürlüğümüz faaliyetlerini Ekim 2011 tarihinden itibaren Kocaeli/Gebze'de yürütmektedir.

Müdürlük; 2017 yıl sonuna kadar baskı, cilt, klasör ve toplu iğne & ataş atölyeleriyle üretim yapmaktayken 2017 yılında alınan Yönetim Kurulu kararı⁶ gereği toplu iğne ve ataş atölyesinin çalışmalarına son verilmiştir. Atölyede yer alan 5 adet toplu iğne makinesi kayıtlardan çıkarılarak tasfiye edilmiş, 1 adet ataş makinesi ise klasör atölyesine devredilmiştir.

⁵ 28.2.2007 tarihli ve 2007/15 sayılı ile 27.4.2010 tarihli ve 2010/26 sayılı kararlar

⁶ 27.10.2017 tarih ve 33/345 sayılı karar

Mevcut durumda Basım İşletme Müdürlüğü üretim ve basım faaliyetleri; baskı, cilt ve klasör atölyelerinde yürütülmektedir.

▪ *Baskı Atölyesi*

2018 yılında baskı atölyesinde ofset sistemli 5 adet tabaka, 1 adet ofset sistemli rotatif, 3 adet bilgisayar formu üreten ofset sistemli sürekli form baskı makinesi, çok nüshalı baskılı/baskısız bilgisayar formlarının harmanlanmasında kullanılan 5 adet harman makinesi ve 1 adet zarf imal makinesi kullanılarak; kalıp ve dizgi işleri, basım işleri ve zarf imalatı işleri yapılmıştır. Atölyede 2018 yılında öngörülen 19.634 saatlik çalışmaya karşılık 8.561 saatlik çalışma yapılarak Tablo 15'deki üretim verilerine ulaşılmıştır.

▪ *Cilt Atölyesi*

Baskı atölyesinde üretilen yarı mamul halindeki formların (föy, blok, koçan, defter, karne vb.) mamul hale getirilmesi işleri ile bilgisayar formlarının ambalajı cilt atölyesinde yapılmaktadır. Atölyede 2018 yılında öngörülen 10.512 saatlik çalışmaya karşılık 12.945 saatlik cilt işçiliği gerçekleştirilmiştir.

▪ *Klasör Atölyesi*

Klasör atölyemizde 2018 yılında; 334.104 adet dar, 669.640 adet geniş olmak üzere toplam 1.003.744 adet mekanizmalı klasör ile 96.850 adet karton, 70.000 adet plastik olmak üzere toplam 166.850 adet bağlı klasör üretimi gerçekleştirilmiş olup, atölyede gerçekleştirilen toplam klasör üretim miktarı 1.170.594 adettir.

Ayrıca 2018 yılında; Tapu ve Kadastro Bölge Müdürlüklerince sipariş edilen 593.775 adet arşiv kutusu, malzemeleri Basım İşletme Müdürlüğüne verilmek kaydıyla işçiliği piyasada (fason olarak) yaptırılmıştır.

Bu itibarla, klasör atölyesinde 2018 yılında piyasada fason yaptırılanlar dâhil toplam 1.764.369 adet klasör üretimi gerçekleştirilmiştir.

2017 yılında toplu iğne ve ataş atölyesinin tasfiyesi sonucu 1 adet ataş makinesi klasör atölyesi bünyesine alınmış olup, bu çerçevede 2018 yılında 20.000 kutu (100'lük kutular şeklinde toplam 2 milyon adet) ataş üretimi gerçekleştirilmiştir.

Atölyede 2018 yılında öngörülen 7.118 saatlik çalışmaya karşılık 6.000 saatlik klasör üretimi, 122 saatlik ataş üretimi gerçekleştirilmiştir.

Devlet Malzeme Ofisi Basım İşletme Müdürlüğü'nün atölyeler itibariyle üretim ve maliyet durumu bir önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak Tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14- Atölyeler İtibariyle Üretim ve Maliyet Durumu

ATÖLYELER	Birim	2017		2018	
		Üretim Miktarı (*)	Maliyet (₺)	Üretim Miktarı (*)	Maliyet (₺)
KLASÖR ATÖLYESİ					
Klasör Üretimi	Adet	1.619.844,00	5.516.646,75	1.170.594	5.758.811,57
BASKI ATÖLYESİ					
Matbua+ Zarf Üretimi	m ²	27.621.000,00	13.578.024,58	31.858.966	14.186.687,57
TOPLU İĞNE - ATAŞ ATÖLYESİ (**)					
Toplu İğne Üretimi	Kg	4.825	154.548,75	0	9.530,75
Ataş Üretimi	Adet	16.083.000		2.000.000	
TOPLAM			19.249.220,08		19.955.029,89

Kaynak: Basım İşletme Müdürlüğü 2018 Yılı Faaliyet Bilgileri

(*) Tablo, fason üretim bilgilerini de içermektedir.

(**) Toplu iğne & ataş atölyesi 2017 yılında tasfiye edilmiş olup ataş üretimine ait üretim ve maliyet bilgileri bir önceki yıllarla karşılaştırma yapılabilmesini teminen tablodaki şekilde gösterilmiştir.

2018 yılı üretim bilgileri bir önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak Tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15- Basım İşletme Müdürlüğü Üretim Bilgileri

ATÖLYELER	Makine Adedi	Ölçü	2017	2018	
			Gerçekleşen (*)	Program	Gerçekleşen (*)
A-BASKI ATÖLYESİ					
1-Dizgi ve Kalıp İşleri					
Elektronik Dizgi	2	cm ²	180.500	250.000	175.000
Ofset Kalıbı	1	Adet	1.600	2.000	1.500
2-Baskı Makineleri Toplamı	9	Adet	21.776.333	48.181.952	21.775.488
Tabaka Ofset Toplamı (70x100cm)	5	Adet	675.451	16.688.000	403.574
T. Ofset	1	"	12.013	880.000	51.417
M. Ofset	1	"	427.538	3.504.000	207.236
N. Ofset	1	"	172.300	3.504.000	122.698
S. Ofset	2	"	63.600	8.800.000	22.223
Rotatif Toplamı(70x100cm)	4	Adet	21.100.882	31.493.952	21.371.914
Optiforma	1	"	6.920.128	6.748.704	8.400.428
Sürekli Form	3	"	14.180.754	24.745.248	12.971.486
3-Zarf İmal Makinesi	1	Adet	159.940.000	208.352.000	108.848.000
Baskı Atölyesi Toplam Çalışma Saati		Saat	11.145	19.664	8.561
B-CİLT ATÖLYESİ					
Föy	–	Adet	35.828.400	43.800.000	34.069.700
Blok	–	"	43.791	87.600	143.710
Koçan	–	"	10.962	43.800	102.870
Defter	–	"	3	0	0
Karne	–	"	0	0	40
Sürekli Form	–	"	86.441.500	262.800.000	57.276.000
Cilt Atölyesi Toplam Çalışma Saati		Saat	11.706	10.512	12.945
C-KLASÖR ATÖLYESİ					
Mekanizmalı Dar Klasör	–	Adet	291.150	500.000	334.104
Mekanizmalı Geniş Klasör	–	"	1.028.144	1.300.000	669.640
Bağlı Klasör (Karton)	–	"	0	200.000	96.850
Bağlı Klasör (PVC Kaplamalı)	–	"	0	0	70.000
Klasör Toplamı	–	Adet	1.319.294	2.000.000	1.170.594
Klasör İmal Makinesi	1	Saat	1.576	2.000	1.301
Taslak ve Kaplama Makinesi	2	"	2.372	2.250	2.329
Etiket Makinesi	1	"	150	0	86
PVC Cep Kaynaklama Makinesi	1	"	1.286	1.368	1.071
Metal Bant Çıkma Makinesi	1	"	1.410	1.500	1.213
Klasör Atölyesi Toplam Çalışma Saati		Saat	6.794	7.118	6.000
Ataş	1	Adet	16.083.000	0	2.000.000
Ataş Makinesi Toplam Çalışma Saati		Saat	735	0	122

Kaynak: Basım İşletme Müdürlüğü 2018 Faaliyet Bilgileri

(*) Tablo sadece Basım İşletme Müdürlüğüne yapılan üretim bilgilerini içermekte olup, fason üretim bilgilerini içermemektedir.

IV. Kalite Kontrol

Ana Statü'müz gereği sağlamakla yükümlü olduğumuz malzeme ve hizmetlerin kamu yararı gözetilerek, kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir biçimde kullanılması, savurganlığın önlenmesi, malzemelerin standart ve kalitesinin azami ölçüde sağlanması için Devlet Malzeme Ofisinde, kalite kontrol faaliyetleri yürütülmektedir.

Tablo 16'da gösterilen kalite kontrol faaliyetleri kapsamında yapılan, ara denetim, denetim ve tesellüme esas kabul muayeneleri kalite kontrol faaliyetlerimizin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Kamu kurumlarının katalog kapsamındaki alımlarında ürünün tesliminde kabul muayenesi işlemleri müşteri dairelerce yapılmaktadır. Bununla birlikte; gerekli görülen durumlarda üretim, teslimat öncesi ve teslimat sonrası süreçlerde uygunluk denetimleri yapılarak malzemenin öngörülen kalitede tam, sağlam ve çalışır şekilde müşteriye teslim edilmesi sağlanmaktadır.

Taşıt grubundan, iş makineleri ve üst yapı olarak alınan araçlar, teknik şartnameleri ve sipariş şartlarında belirtilen özelliklerine uygunluğu ve üst yapı fonksiyonları yönünden denenmek ve test edilmek suretiyle muayene edilmektedir.

Stoklarımızda mevcut tüm malzemelerin alımında malın kabulüne esas tesellüm muayeneleri yapılmakta ve bu malzemeler, teknik şartnamelerine uygunlukları onaylandıktan sonra satışa sunulmaktadır. Ayrıca teklif edilen malzemelerin ihale dokümanında belirtilen özelliklere uygunluğunun kontrolü de yapılmaktadır.

İmalat süreci gerektiren alımlarda geri dönüşü olmayan hataların ortaya çıkmasını önlemek, imalat tamamlandıktan sonra teslim süresinde gecikmelere meydan vermemek ve hataların zamanında giderilmesini sağlamak amacıyla -imalat tamamlandıktan sonra kontrol imkânı olmayan durumlarda- malın ihale dokümanında belirtilen nitelik, nicelik, kalite ve özelliklere uygun olarak üretilip üretilmediğinin tespiti için ara denetim de yapılmaktadır.

2018 yılı kalite kontrol faaliyet sonuçlarına ilişkin bilgiler Tablo 16'da gösterilmiştir.

Tablo 16- Kalite Kontrol Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler

FAALİYETLER	MUAYENE BİLGİLERİ					KONTROL ÇALIŞMALARI		TEKNİK ŞARTNAME ÇALIŞMALARI	
MALZEME GRUPLARI	Parti Rapor Sayısı	Malzeme Çeşidi	Ret	Kabul	Ret Oranı	Teklif İnceleme/Ürün Değerlendirme Sayısı	Ara Denetim Sayısı	Yeni Şartname Hazırlama	Revizyon
Kâğıt-Karton-Kırtasiye (Stok)	72	72	2	70	%2,8	-	9	-	2
Temizlik Malz. (Stok)	61	61	3	58	%4,9	-	1	-	-
Tekstil Malz. (Katalog)	340	379	85	294	%22,4	3	5	-	-
Büro Malz. ve Mak. (Katalog)	1.560	3.516	45	3.471	%1,3	15	-	-	-
Büro Mef. ve Hast. Malz. (Katalog)	2.170	10.377	375	10.002	%3,6	24	-	-	-
Nakil Vasıtaları (Bisiklet Hariç)	1.112	4.541	404	4.137	%8,9	62	-	-	-
TOPLAM	5.315	18.946	914	18.032	%4,8	104	15	0	2

Kaynak: Kalite Kontrol Daire Başkanlığı

Devlet Malzeme Ofisinin 2018 yılı faaliyet sonuçları ile ilgili toplu bilgiler bir önceki yıl ile karşılaştırılmalı olarak Tablo 17'de gösterilmiştir.

Tablo 17- 2018 Yılı Faaliyet Sonuçlarımız

	Birim	2017 GERÇEKLEŞME	2018 GERÇEKLEŞME	DEĞİŞİM
Gayri Safi Satış Hasılatı	₺	3.898.003.691,76	3.440.914.811,36	-%11,7
Gayri Safi Hasılat Üzerinden Ödenen Hazine Payı	₺	112.891.361,65	145.343.128,30	%28,7
Net Satışlar	₺	3.785.112.330,11	3.295.571.683,06	-%12,9
Satışların Maliyeti	₺	3.614.806.326,32	3.165.531.424,23	-%12,4
Brüt Satış Kârı	₺	170.306.003,79	130.040.258,83	-%23,6
Faaliyet Giderleri	₺	141.938.908,72	143.670.903,29	%1,2
Faaliyet Kârı	₺	28.367.095,07	-13.630.644,46	-%148,1
Diğer Faaliyetlerden Olağan ve Olağandışı Gelir ve Kârlar	₺	218.335.503,73	134.097.922,28	-%38,6
Diğer Faaliyetlerden Olağan ve Olağandışı Gider ve Zararlar	₺	7.735.335,59	6.978.803,53	-%9,8
Dönem Kârı	₺	238.967.263,21	113.488.474,29	-%52,5
Yatırım	₺	6.023.327,71	1.122.846,48	-%81,4
Üretim	₺	19.249.220,08	19.955.029,89	%3,7
Alımlar	₺	3.581.627.353,78	3.154.902.129,31	-%11,9
Stoklar	₺	70.592.011,04	34.133.047,08	-%51,6
Brüt Satış Kâr Yüzdesi	%	4,71	4,11	-%12,8
Faaliyet Kâr Yüzdesi	%	0,76	-0,41	-%154,2
Personel Sayısı		1.008	989	-%1,9

Kaynak: Muhasebe Daire Başkanlığı

V. 2018 Yılında Yürütülen Önemli Çalışmalar

Genel Müdürlüğümüzün yürüttüğü temel faaliyetlerinin yanında, gerek Onuncu Kalkınma Planı ve Öncelikli Dönüşüm Programı gibi üst belgelerde Genel Müdürlüğümüz sorumluluğuna verilmiş eylemler ve gerekse 2015-2019 Dönemi Stratejik Planında yer alan amaç ve hedefler doğrultusunda 2018 yılında yürütülen bazı önemli çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

▪ Toplulaştırılmış Alım Yaklaşımının Hayata Geçirilmesi

Sağlık Malzemelerinin Tedariki

Sağlık Bakanlığı ile bağlı kurum ve kuruluşların sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duydukları ilaç ve tıbbi malzemelerin, kaynakların etkin, verimli ve daha hızlı bir şekilde Devlet Malzeme Ofisi aracılığıyla temin edilmesi amacıyla, 19.01.2018 tarihinde Sağlık Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı arasında Tedarik İşbirliği Protokolü imzalanmıştır.

İşbirliği Protokolü kapsamında, Sağlık Bakanlığının ihtiyaç duyduğu ilaç ve tıbbi malzemenin, çerçeve anlaşma imzalanan tedarikçiler arasında elektronik ihaleler yapılmak suretiyle gerçekleştirilmesi amacıyla "Sağlık Market Projesi" çalışmaları başlatılmıştır.

Ayrıca, 3 Ağustos 2018 tarihinde açıklanan hükümetimizin 100 Günlük İcraat Programında, Bakanlığımızca yürütülmesi planlanan eylemler arasında «Sağlık hizmetlerine ilişkin alımların Devlet Malzeme Ofisi tarafından elektronik ortamda gerçekleştirilmesi» eylemine yer verilmiştir.

İlk aşamada, Sağlık Market kapsamında yer alacak ürünlerin belirlenmesinde ürünlerin bulunduğu piyasa koşulları, teknik özellikleri, Bakanlıkça gerçekleştirilen yıllık talep hacimleri araştırılmış ve Sağlık Bakanlığı birimlerince sürekli ihtiyaç duyulan basit sarf malzemeleri için teknik şartnameler hazırlanmıştır.

Akabinde, Tedarik İşbirliği Protokolü kapsamında çalışmalarına başlanan Sağlık Market Uygulaması, hükümetimizin 100 Günlük İcraat Programında belirlenen hedefler çerçevesinde 17.10.2018 tarihinde hayata geçirilmiştir.

Sonrasında ise; firmalarla «Sağlık Market Tıbbi Malzeme Çerçeve Anlaşması» imzalanmış ve gerçekleştirilen e-ihaleler yoluyla müşteri ihtiyaçları tedarik edilmeye başlanmıştır.

DMO'dan talep edilen tıbbi malzemeler için uygulanan %1 oranında hizmet bedeli ile müşterilerimiz, en geç 90 gün içerisinde gerçekleştirilecek ödemeler yoluyla ise tedarikçilerimiz desteklenmektedir.

Uygulanmanın; Sağlık Bakanlığında alımlarla ilgilenen 4.000'den fazla personelin diğer işlerde istihdam edilmesi, kamu kaynağının daha etkin kullanılması, maliyetlerin düşürülerek %30 oranında tasarruf sağlanması ve sağlık malzemeleri alımında yerli ürün miktarının artırılması gibi kamuya ilave katkıları da bulunmaktadır.

Akaryakıt Alımları

Genel Müdürlüğümüzce kamu kurum ve kuruluşlarının akaryakıt ihtiyaçlarının toplu alım yöntemiyle karşılanmasına yönelik girişimler çerçevesinde tasarruf arttırıcı model ve yöntemlerin belirlenmesi çalışmalarına ve gerekli izinlerin alınması için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) ve Rekabet Kurumu (RK) ile yazışmalara 2015 yılında başlanmıştır.

Bu kapsamda, kurumumuzdan istenen istenilen bilgiler ile Menfi Tespit/Muafiyet Bildirim Formu gibi belgeler doldurularak muhataplara gönderilmiştir.

EPDK tarafından yapılan inceleme sonucu Genel Müdürlüğümüzün sermaye şirketi olarak değerlendirilemeyeceği ifade edilmiş olup, bunun üzerine resmi yazı ile taşıt ve iş makinelerine yönelik akaryakıt alımlarına ilişkin faaliyette bulunma görevinin Yüksek Planlama Kurulunca Genel Müdürlüğümüze tevdi edildiği ifade edilerek, EPDK'dan *"Petrol Piyasasında Elektronik Sistemlerle Kullanıcılara Yapılacak Akaryakıt Satışları İçin Sunulacak Finansal Aracılık Hizmetlerine İlişkin Usul ve Esaslara İlişkin Karar"* kapsamında Genel Müdürlüğümüzce finansal aracılık hizmeti sunulmasına ilişkin düzenlemenin yapılması talep edilmiştir.

Rekabet Kurumunun toplantısında; DMO'nun müşterilerinin akaryakıt ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla akaryakıt alım anlaşması yaparak finansal aracılık hizmeti verme uygulamasının ekonomik faaliyet olarak değerlendirilemeyeceğine, bu nedenle anılan faaliyet için muafiyet belgesi almasına gerek olmadığına karar verilmiştir. Söz konusu karar EPDK'ya gönderilmiş olup, kurumdan DMO'nun akaryakıt tedarikine ilişkin mevzuat değişikliği yapması talep edilmiştir.

Hâlen, EPDK tarafından gerçekleştirilecek düzenlemesi beklenmektedir

Araç Kiralamaları

Ankara ilinde bulunan müşterilerimize; Türkiye genelinde bulunan birimlerinin de ihtiyaçları dâhil olmak üzere, DMO faaliyet konuları arasında yer alan taşıt kiralama hizmetini sunmak amacıyla 2017 yılında ihale gerçekleştirilmiş ve protokol imzalanmıştır.

Protokol kapsamında 26 adet araç müşterilere 24 aylığına 895.605,60 TL bedelle kiralanmıştır. Ankara ili dışındaki il özel idaresi ve belediyelere müteferrik kapsamda 141 adet taşıt toplam 4.666.919,7 TL bedel ile kiralanmıştır.

Pazarlama Daire Başkanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Taşıt Satışları Şube Müdürlüğü ile İş Makinesi Satışları Şube Müdürlüğü görev tanımları kiralama hizmetini de içerecek şekilde Taşıt Satışları ve Kiralamaları Şube Müdürlüğü ve İş Makinesi Satışları ve Kiralamaları Şube Müdürlüğü olarak yeniden yapılandırılmıştır.

İş makinesi kiralama hizmetinin başlatılmasına yönelik çalışmalara 2019 yılında devam edilmesi öngörülmektedir.

▪ *Bütünleşik e-Tedarik Sisteminin Hayata Geçirilmesi*

2018 yılında bütünleşik e-tedarik sistemine geçilmesine yönelik olarak;

- 3 2007 yılından beri kullanılan e-Satış Portalı'nın ve Kurumsal Kaynak Planlama yazılımının yeni sürümüne geçişi tamamlanmış ve 01.01.2018 tarihi itibari ile kullanıma açılmıştır.
- 3 DMO kataloglarında yer alan büro mobilyaları ve hastane grubu ürünlerin tedarikinde belli istekliler arasında e-ihale uygulaması devreye alınmıştır.
- 3 Katalog veya ihale başvuru belgelerinin elektronik ortamda alınmasına yönelik e-başvuru projesi yürütülmüştür. Proje kapsamında belge sadeleşmesine gidilmesi, bazı belgelerin ise doğrudan ilgili kurumlardan alınmasına yönelik iş birliği çalışmaları yürütülmüştür.
- 3 PTT ile imzalanan iş birliği protokolü sonucu e-fatura uygulaması hayata geçirilmiş. Sisteme dâhil olan müşterilere e-fatura, dâhil olmayan müşterilerimizin e-posta adreslerine ise e-arşiv fatura gönderimlerine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.
- 3 DMO'da e-ödeme (tahsilat) hayata geçirilerek banka ve vezne aracılığıyla ödemelerini gerçekleştirilen; şartname (evrak) bedeli, sipariş evrak bedeli, damga vergisi, teminat ve risturn bedellerinin kredi kartı ile de güvenli bir şekilde ödenmesine imkân sağlanmıştır.

2019 yılı içerisinde ise bütünleşik e-tedarik sisteminin diğer unsurlarının da (e-teminat, e-sözleşme vb.) uygulamaya alınarak merkez ve taşra teşkilatımızın bütün hizmet ve operasyonel faaliyetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi öngörülmektedir.

▪ *Müşteri İlişkileri Yönetimi*

2018 yılında, 1.000'den fazla kamu kurumunu kapsayan ve kamu alımları ile ilgili en büyük araştırmalardan biri olan «Müşteri İlişkileri Yönetimi ve Kurumsal Karne Projesi» hayata geçirilmiştir. Proje kapsamında yapılan yüz yüze görüşmelerle müşteri segmentasyonu yapılmış, belirlenmiş müşteri listeleri ve ziyaretlerde kullanılacak formlar satış birimleri ile paylaşılmış ve satış birimleri ziyaret planlamaları konusunda yetkili kılınmıştır.

Ocak- Haziran ayları arasında gerçekleştirilen 1.000'den fazla nitelikli müşteri ziyaretine ilişkin analiz çalışmaları tamamlanarak sonuçlar raporlanmıştır.

▪ *Fuar Takvimi Çalışması*

İlk kez 2018 yılı için ve analitik ağ yöntemi kullanarak fuar takvimi oluşturulmuş, oluşturulan takvim çerçevesinde fuarlara katılım sağlanmıştır.

Takvim oluşturulurken; faaliyet konularımız, bütünleşik pazarlama iletişim amaçları, paydaş ilişkilerimiz ve kurumsal hedeflerimiz göz önünde bulundurulmuş; ayrıca AR-GE inovasyon ve tıbbi cihaz fuar organizasyonları önceliklendirilerek takvim hazırlanmıştır.

Katılım sağlanan fuarlarda ise; tedarikçi firmalar ile görüşülerek kurumumuza yönelik olumlu algının tesisi ve güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Fuarların etkinliği ve verimliliği ise özel performans sistemleriyle takip edilmektedir.

▪ *İşbirliği Çalışmaları*

DMO sistemine girişte müşteri ve tedarikçilerce ihtiyaç duyulan belge sayısını azaltmak, paydaşlarımızın DMO'ya erişimlerini kolaylaştırmak, hayata geçirdiğimiz uygulama ve geliştirdiğimiz stratejilerle kamuya sağladığımız katma değeri arttırmak amacıyla ekosistemimizde yer alan belli kurum ve kuruluşlarla 2018 yılında bir dizi işbirliği çalışması yürütülmüş ve işbirliği protokolleri imzalanmıştır.

Sağlık Bakanlığı ile Tedarik İşbirliği Protokolü

Sağlık Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı tarafından ihtiyaç duyulan ilaç ve tıbbi malzemelerin DMO aracılığıyla temin edilmesi amacıyla Sağlık Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı arasında 19.01.2018 tarihinde Tedarik İşbirliği Protokolü imzalanmıştır.

Ticaret Bakanlığı ile İşbirliği Protokolü

Ticaret Bakanlığı'nın Esnaf ve Sanatkarlar Bilgi Sistemi (ESBİS) ve Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) üzerinden firmalara ait belli verilerin elektronik ortamda DMO ile paylaşımı ve karşılıklı işbirliği amacıyla (mülga) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı⁷ ile DMO arasında 26.02.2018 tarihinde Veri Paylaşımına İlişkin Protokol imzalanmıştır.

⁷ Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 09.07.2018 tarihli ve 703 sayılı KHK ile lağvedilip mevcut görevlerinin bir bölümü 10.09.2018 tarihli ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile teşkil edilen Ticaret Bakanlığına tevdi edilmiştir.

PTT ile İşbirliği Protokolü

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü ile Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi (PTT) arasında 13.09.2018 tarihinde, E-Fatura ve E-Arşiv Fatura Özel Entegratörlük Hizmetleri ile E-Defter Uygulamasına İlişkin Usul ve Esasları Belirleyen Protokol imzalanmıştır.

Protokol kapsamında yürürlüğe giren e-fatura ve e-arşiv fatura uygulamalarıyla; faturaların DMO'ya ve muhatap kuruma ulaşmasında kırtasiyeciliğin, kargo ücretlerinin, olası kayıp ve gecikmelerin ortadan kaldırılması ile zaman ve iş gücü tasarrufu sağlanması ve Genel Müdürlüğümüzün tedarik ve satışları ile ilgili istatistiki bilgilerin daha hızlı ve doğru olarak raporlanabilmesi hedeflenmektedir.

MÜSİAD ile İşbirliği Protokolü

DMO ihalelere katılacak yerli firma sayısının artırılması ve kamu alımlarında etkin bir rekabet ortamının oluşturulması amacıyla ihale duyurularına ilişkin bilgilerin, Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) internet sitesinde yayınlanmak üzere DMO ile MÜSİAD arasında elektronik ortamda veri paylaşımına ilişkin İşbirliği Protokolü 18.09.2018 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığı ile İşbirliği Protokolü

Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) ile DMO arasında, tedarikçi firmaların; mükellefiyet, vergi borcu olup olmadığı, bilanço ve gelir tablosu ile e-fatura bilgilerinin GİB Merkezi Veri Tabanından sorgulanabilmesine ilişkin 18.09.2018 tarihli Bilgi Paylaşımı Protokolü imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

İmzalanan protokolle, 2012 yılında imzalanmış olan eski protokol yürürlükten kaldırılmış ve GİB veri tabanında bulunan; *"Mükellefiyet, Vergi Borcu Olup Olmadığı, Bilanço ve Gelir Tablosu ile E-Fatura Bilgileri"* başlıkları altında yaklaşık 40 kalem veriye elektronik ortamda erişim sağlanarak, katalog ve ihale başvurularının çevrimiçi gerçekleştirilmesi kolaylaştırılmıştır.

Savunma Sanayii Başkanlığı ile İşbirliği Protokolü

Savunma Sanayii Başkanlığı (SSB) ile kamu kurum ve kuruluşlarında kullanılan siber güvenlik yazılımları ve bilişim teknolojileri alanında yerliliğin teşvik edilmesi amacıyla yeni strateji ve yöntemler geliştirilmesine ilişkin Genel Müdürlüğümüz ile Savunma Sanayii Başkanlığı (SSB) arasında Siber Güvenlik Alanında İşbirliği Protokolü 07.11.2018 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

İmzalanan Protokol kapsamında, Savunma Sanayi Başkanlığı himayesinde kurulan Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesinde yer alan firmaların kamu kurumlarıyla buluşturulması ve firmaların ürünlerinin Tekno Katalogda yer alması hedeflenmiştir.

Türk Standardları Enstitüsü ile İşbirliği Protokolü

Genel Müdürlüğümüzce TSE, TSEK ve CE uygunluk belgelerinin elektronik ortamda sorgulanabilmesine ilişkin Türk Standardları Enstitüsü (TSE) ile DMO arasında İşbirliği Protokolü 21.12.2018 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

Protokolle; TSE veri tabanında bulunan kalite yönetim sistem belgesi, çevre yönetim sistem belgesi, hizmet yeterlilik belgesi, malın ulusal standarda veya dengi uluslararası standarda uygunluğunu gösteren belgelere ilişkin bilgilerin Genel Müdürlüğümüz tarafından web servisi aracılığıyla sorgulanması ve bu bilgilere güvenli bir ortamda doğru ve hızlı bir şekilde erişim sağlanması amaçlanmıştır.

4. DMO'NUN DÜNYADAKİ BENZER KURUMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI

Dünyada en iyi satınalma uygulamalarından sayılan, Ofise benzer yapıda satınalma kurumu bulunduran veya yenilikçi tedarik politikaları takip eden 13 ülkeye ait detaylı bilgilerin yer aldığı *"Dünyada ve Türkiye'de Kamu Alımları ve Merkezi Tedarik Hizmetlerinde Ülke Uygulamaları"* kitabımız 2016 yılında basılarak kamu kurum ve kuruluşlarına dağıtımı yapılmış ayrıca internet sitemizde yayınlanmıştı. 2018 yılında ise; kitabın İngilizceye çeviri çalışmaları tamamlanarak kurumsal internet sitemiz üzerinden ilgililerin erişimine sunulmuştur.

Genel Müdürlüğümüz yayınında da belirtildiği üzere, dünya genelinde birçok ülkede merkezi satınalma kurumları faaliyet göstermekte olup, mevcut durumda kamu alımlarının merkezileşmesi yönünde bir eğilim görülmektedir.

Merkezi satın almaya yönelik bu eğilimin temelinde; merkezi alım yoluyla daha hızlı, verimli, şeffaf ve rekabetçi bir tedarik sisteminin geliştirilebilmesi ve toplu alımların getirdiği fiyat avantajı ile kamu kurumları için bütçe tasarrufu ve daha verimli kaynak kullanımı sağlanabilmesi etkili olmuştur.

Araştırma kapsamındaki ülkelerde; kamu alım prosedürlerinin büyük ölçüde çevrimiçi olarak gerçekleştirildiği gözlenmektedir. Gerek müşteriler gerekse tedarikçiler işlemlerinde elektronik tedarik araçlarını sıklıkla, etkin ve güvenli bir şekilde kullanabilmektedir Elektronik yolla yapılan kamu alımları, müşterilerine işlem süresinin kısaltılması ve kolaylaştırılması, maliyetin düşürülmesi ile raporlama ve değerlendirme sistemiyle mal alım sürecinin kontrolünde şeffaflık sağlanması gibi avantajlar sağlamaktadır.

Bu çerçevede; Fransa, Avusturya, İngiltere ve Portekiz, gelişmiş elektronik tedarik uygulamalarına sahip ülke örneklerindedir. Kore Cumhuriyeti ve İtalya ise tedarik sistemlerini bütünüyle elektronik ortama taşıyabilmiş öncü ülkelerdendir.

E-ilan, e-ihale, e-teklif, e-satınalma, e-pazar gibi elektronik tedarik araçlarından birisi de akıllı ödeme (smart pay) uygulamasıdır. Fransa, İngiltere ve ABD’de kamu alımlarında ödeme yapmakta kullanılan akıllı kartlar, önemli zaman ve kaynak tasarrufu sağlamaktadır.

Çerçeve anlaşmalar neredeyse tüm dünyada kullanılan temel tedarik araçlarından. Kore Cumhuriyeti’ndeki “Çoklu İhale Sistemi”, İtalya’daki “Çerçeve Sözleşmeler” ve “Çerçeve Anlaşmalar”, ABD’deki “Çok Kurumlu Sözleşmeler, Sonu Açık Çerçeve Anlaşmalar” başarılı çerçeve anlaşma örneklerindedir.

Küresel ısınma, artan enerji ihtiyacı, su-hava-toprak kirlilikleri gibi olumsuz çevresel değişimler hükümetleri yeşil tedarik politikaları geliştirmeye zorlamıştır. Yeşil tedarik politikaları, gerek çevrenin korunması gerekse sürdürülebilir büyüme yoluyla uzun vadede verimlilik hedeflerine ulaşılması amacıyla her geçen gün daha çok kullanılmaktadır. AB ülkelerinde, özellikle taşımacılık, inşaat, kırtasiye ve gıda sektörleri için “yeşil tedarik ve çevre dostu mal ve hizmetlerin alımı” yönünde belirgin bir farkındalık ve eğilim vardır. İhale ilanlarında yeşil tedarik kapsamındaki ürünlere kullanıcının ilgisini çekmek amacıyla ayrı işaret ve imgeler yerleştirilmekte ve bizzat devlet politikalarıyla yeşil tedarik özendirilmektedir. Örneğin, Finlandiya’da, bir çerçeve anlaşma, merkezi satınalma organı Hansel Oy tarafından belirlenmiş iki ya da daha fazla ölçüte ilişkin çevresel etmenleri içeriyorsa, Hansel’in “çevre dostu etiketi” ile işaretlenmektedir.

Merkezi yönetim veya merkezi tedarik organı tarafından kamu alımlarına yönelik strateji ya da politika geliştirmiş olan 26 OECD üyesinden; 18’i (%69) yeşil tedariki destekleme strateji/politikalarını, 15’i (%58) KOBİ’leri destekleme politikalarını, 9’u (%35) ise yenilikçi mal ve hizmet teşvik etme politikalarını takip etmekte ve söz konusu politika sonuçlarını izlemektedir.

Pek çok ülke uygulamasında; tedarik hizmeti, ayrı bir uzmanlık, hatta meslek alanı olarak kabul edilmekte; bu kapsamda alanda faaliyet gösteren aktörlere yönelik yoğun eğitim programları sunulmaktadır. Ayrıca, tedarik sisteminin etkin kullanımı ve çalışan profiline geliştirilmesi için de personel ve kullanıcılara yönelik eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir.

Araştırma kapsamında yer alan bazı ülkelerin kamu alım sistemleri ile ilgili özet bilgiler aşağıda sunulmaktadır.

- *Amerika Birleşik Devletleri*

Beyaz Saray Yönetim ve Bütçe Ofisi bünyesindeki Federal Tedarik Politikası Ofisi, kamu alımları alanında düzenleyici ve politika belirleyici kurumdur. Genel Hizmetler İdaresi (GSA), alt birimi olan Federal Alım Servisi (FAS) ile federal kurumların ihtiyaçlarını karşılamakta, bir diğer alt birimi olan Kamu Binaları Servisi (PBS) ile de tarihi federal mülklerin korunmasını sağlamaktadır. Federal kurumların bünyesinde ayrıca satınalma birimlerinin bulunduğu ülkede, kamu kurumlarının GSA hizmetlerinden faydalanmaları isteğe bağlıdır. Sadece, GSA e-tedarik araçlarından "GSA Otomotiv" in kullanımı federal kurumlar için zorunludur. GSA Karbon Ayak İzi uygulamasıyla ise kurumlar ihtiyaç duymadıkları, hala kullanılabilir durumdaki malzemeleri satışa sunabilmekte, böylelikle eldeki ürünlerin kullanım süresi dolmadan yeni ürün alınmasının önüne geçilmektedir.

- *Almanya*

Almanya'da kamu alım sistemi yarı merkezi bir yapıya sahiptir. Ülkede, merkezi satınalma alanında faaliyet gösteren birden çok kurum ve kuruluş olmasına rağmen bunların en önemlisi Federal İçişleri Bakanlığına (BMI) bağlı Federal İçişleri Bakanlığı Tedarik Dairesidir (BeschA). Faaliyet gösteren diğer satınalma kurumları ise Maliye, Savunma, Ekonomi ve Enerji Bakanlıklarının alt birimleridir. Almanya'da ilandan sözleşmeye kadar ihale sürecinin tamamı Almanya Federal e-Tedarik Platformu (e-Vergabe) üzerinden elektronik ortamda yürütülebilmektedir. Bütün müşterilerin platform kapsamındaki çerçeve anlaşmaları kullanmaları, federal müşterilerin ise limit üstü alımlarını BeschA aracılığı ile yapmaları zorunludur.

Beschaffungsamt
des Bundesministeriums
des Innern

- *Avusturya*

Avusturya, kamu alım sisteminin işleyişi bakımından Avrupa'daki en iyi uygulama örneklerinden biridir. Avusturya Maliye Bakanlığı kamu alım mevzuatının düzenlenmesinden sorumlu kurum, Bakanlığa bağlı Federal Tedarik Kurumu (BBG), merkezi tedarik organıdır. Federal birimler (merkezi idareler) ve bakanlıklar eğer aynı ürünü daha uygun şartlarda alamıyorlarsa, BBG aracılığıyla satın almak zorundadırlar. Diğer bölgesel ve yerel birimlerde ise bu zorunluluk yoktur; alımlar yerel yönetimler tarafından yapılabilmektedir.

- *Fransa*

Ekonomi ve Maliye Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren Devlet Tedarik Servisi (SAE) güvenlik ve savunma harcamaları hariç kamu alım politikalarını belirleyen ve uygulamaya yönelik düzenlemeler yapan kuruluştur. Ülkedeki merkezi tedarik hizmetlerini sunan köklü kurum ise

Kamu İhale Grupları Birliğidir (UGAP). Fransa'da, kamu kurumlarının satınalma birimleri bulunmakta olup; kurumlar ihtiyaç duydukları mal ve hizmetleri, kendileri tedarik edebilecekleri gibi, kamu kurumları adına tedarik hizmeti yürüten merkezi satınalma organları aracılığıyla da karşılayabilmektedir. Ancak kamu kurumlarının "kamu hizmetleri için hafif araç alımı" konusunda UGAP hizmetlerini kullanmaları zorunludur.

- *İngiltere*

İngiltere'de Bakanlar Kurulu bünyesinde kurulan Verimlilik ve Reform Grubu (ERG) kamu alımlarıyla ilgili toplumsal ve çevresel hedefler doğrultusunda politika ve strateji belirlerken; Kraliyet Ticaret Servisi (CCS) ise bu stratejilere uygun olarak çerçeve anlaşmaları hazırlayıp tedarik hizmetlerini

yürütmektedir. Ülkede merkezi tedarik hizmeti veren başka bir kamu kurumu bulunmamaktadır. Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarının bünyesinde ayrı satınalma birimleri (tedarik ofisleri) mevcut değildir. Kamu alımlarında tasarrufları en üst seviyeye çıkarmak amacıyla sistem tam olarak merkezileştirilmiştir. Ülkede kamu alımları büyük ölçüde, CCS tarafından yapılan çerçeve anlaşmalar yolu ile gerçekleştirilmektedir.

- *İtalya*

İtalya, Avrupa Birliği e-devlet standartlarına göre güçlü bir e-devlet altyapısına sahiptir. Ülkede elektronik tedarik sistemi de söz konusu e-devlet yapısıyla bütünleşik bir şekilde faaliyet göstermektedir. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı (MEF), kamu alımları konusunda her türlü düzenlemeden sorumludur.

CONSIP, ülkedeki merkezi satınalma organıdır. Ülkede kamu e-tedarik mekanizmasını hayata geçiren CONSIP, Elektronik Pazaryeri'ni (MEPA) de yönetmektedir. Merkezi idareler, belirli mal ve hizmet alımlarını CONSIP üzerinden yapmak zorundadır; diğer kamu idareleri (yerel yönetimler, üniversiteler, denetleyici/düzenleyici kurumlar vb.) ise çerçeve anlaşmalarda belirlenen kalite/fiyat şartlarına uymaları koşuluyla kendi ihalelerini gerçekleştirebilmektedir.

- *Kore Cumhuriyeti*

Kore Cumhuriyeti tedarik sistemi, birçok yönüyle iyi bir örnek teşkil eden güçlü bir merkezi yapıdadır. Kamu tedarik politikasının belirlenmesinden sorumlu kuruluş Kore Cumhuriyeti

Strateji ve Maliye Bakanlığıdır (MOSF). Kamu Tedarik Hizmetleri Kurumu (PPS), MOSF'ye bağlı olarak hizmet vermekte olan merkezi satınalma organıdır. Ülkede belli bir limitin altındaki kamu alımları, ulusal ihale mevzuatına göre ihtiyaç sahibi kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Söz konusu limitin üstündeki alımlarda; merkezi kamu kurumlarının PPS tedarik araçlarını kullanmaları zorunluluğu bulunmaktadır; diğer taraftan çerçeve anlaşma kapsamında yer alan ürünlerin PPS aracılığı ile alımı yerel yönetimler için de zorunludur.

Kore kamu ihale sisteminin temelini "Kore Çoklu İhale Sistemi" (K-MAS) kapsamında yapılan sözleşmeler ve PPS tarafından işletilen "Kore Çevrimiçi e-Tedarik Sistemi" (KONEPS) oluşturmaktadır. Ülkedeki toplam kamu alımlarının tamamına yakını kurum ve kurumun yönettiği KONEPS üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Kamu-özel işbirliği projelerine, kâr amacı gütmeyen kuruluşlara ve çiftlik/balıkçılık kooperatiflerine e-ihale hizmetleri sunan bir platform olan KONEPS, sunmuş olduğu şeffaf ve verimli e-tedarik hizmetinden daha fazla yararlanılmasını sağlamak için, Ekim 2013 tarihinde özel sektöre açılmıştır.

- *Portekiz*

Portekiz'de kamu tedarik sistemi, yarı merkezi yapıdadır. Maliye Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren Kamu İdaresi Hizmet Paylaşım Birimi (eSPap), Portekiz Ulusal Kamu

Tedarik Sistemi'nin (Sistema Nacional de Compras Públicas- SNCP) yönetiminden sorumludur ve nitelik olarak merkezi satınalma organıdır. Belirli mal ve hizmetler için kurumun hazırladığı çerçeve anlaşmaları kullanmak bütün birimler için zorunludur. Diğer mal ve hizmetler için ise, ihtiyaç sahibi kuruluşlar alımlarını kendileri gerçekleştirebilirler.

SONUÇ

Kamu hizmetinde devamlılığın sağlanması amacıyla, kamu kaynağının kamu yararı gözetilerek harcanması suretiyle, ihtiyaç duyulan mal ve hizmetlerin tedariki ile yapım işlerinin gerçekleştirilmesini ifade eden kamu alımları, temel işlevinin yanı sıra; yerel ve bölgesel kalkınma, KOBİ'lerin ve start-up girişimlerin teşvik edilmesi, yerli ürünlerin desteklenmesi, yeşil üretim ve tüketimin özendirilmesi gibi birçok alanda kilit rol oynamaktadır. Kamu alımlarının üretim, istihdam, ihracat, kalkınma, çevre gibi alanlardaki gücünün farkına varan ülkelerde kamu alımları, ulusal GSYH'lerin %12-20'si arasında değişen paylara sahiptir.

Kamu alımlarının önemi son yıllarda ülkemizde de anlaşılmaya başlanmış olup, kalkınma planları, yıllık programlar ve hükümet programları gibi üst belgelerde kamu alımları yoluyla politika geliştirilmesine yönelik eylemler tanımlanmıştır. Ne var ki, son 10 yıllık verilere göre kamu alımlarının Türkiye GSYH'sindeki payı muadillerinin çok çok gerisindedir ve ekonomideki tasarruf yönlü hükümet politikalarının da etkisiyle azalma eğilimi devam etmektedir.

Bilindiği gibi, etkin ve verimli kamu alım politikalarıyla ortaya çıkan tasarruf, birçok projenin ve yatırım harcamasının fonlanmasında kullanılabilir.

Etkin ve verimli kamu alım politikasının genel kabul görmüş özellikleri ise; planlı olması, toplu alıma yönelik uygulamalar içermesi, şeffaf ve rekabete açık ihaleler yoluyla gerçekleştirilmesi, en düşük fiyat yerine daha nitelikli ölçütlere göre tercih yapılması, tedarik süreci konusunda uzmanlaşmaya önem verilmesi ve kamu alımının tek başına tedarik süreci olarak görülmeyip diğer alanlardaki politikalara etkilerinin de göz önüne alınmasıdır. Bu noktada, kamu alımları konusunda profesyonelleşmeyi temsil eden merkezi satınalma kurumlarına büyük görev düşmektedir.

Özellikle merkezi ve yarı merkezi kamu alım sistemine sahip ülkelerde bir veya birden fazla merkezi satınalma kurumu faaliyet göstermekte olup; bu kurumların kamu alımlarındaki payları ürün veya tutar bazlı alım zorunlulukları ile desteklenmektedir.

Merkezi olmayan Türkiye alım sisteminde faaliyet gösteren tek merkezi satınalma kurumu ise Devlet Malzeme Ofisidir. DMO'dan alıma yönelik zorunluluklar 80'li yıllarda kaldırılmış; kurumun kamu alımları içindeki payı ve merkezi kamu alım politikasına etkisi bu sebeple giderek azalmıştır.

Devlet Malzeme Ofisi, Ana Statü'sünde belirlenen faaliyet alanları çerçevesinde müşteri ihtiyaçlarını stoktan satış, katalog yoluyla alım ve müteferrik alım yoluyla karşılamaktadır. Ayrıca, sınırlı sayıda ürün Basım İşletmesinde üretilerek müşterilerin kullanımına sunulmaktadır.

Dijitalleşmenin önemini kavrayan DMO, kâğıt üzerinde ilerleyen birçok sürecini son dönemde bilgisayar ortamına taşıyarak dijitalleşmekte, başvurularda istenilen belge sayısını azaltarak paydaşlarının süreçlerine katılımını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, tedarik hizmetlerinin geleceğini katalog sisteminin geliştirilmesinde görmekte, bu çerçevede farklı katalog uygulamalarıyla ulusal ihtiyaçlara en uygun şekilde cevap vermeye çalışmaktadır.

2019 yılı içinde; bütünlük e-tedarik sistemine geçiş çalışmalarının tamamlanması, toplu tedarik yönelik yeni politikaların hayata geçirilmesi ve paydaş görüşlerinin daha büyük ölçekte karşılandığı yönetim politikasının uygulanması yoluyla DMO, kamu alımları alanındaki rolünü daha güçlü bir biçimde sergileyecektir.

2019 yılında yürütülecek 2020-2024 Dönemi Stratejik Plan hazırlık çalışmalarıyla ise; 91 yıllık deneyimini dinamik yapısıyla birleştirerek hükümet politikaları çerçevesinde kendisinden beklenen kamu hizmetini, gelecek 5 yıl için belirleyeceği yeni vizyon ve misyon doğrultusunda oluşturacağı stratejik amaç ve hedeflerle hayata geçirmeye devam edecektir.